

ДРАГАЧЕВСКИ ТРУБАЧ

БРОЈ 23. ЦЕНА 50 дина.
ГЧГА, 21—23. АВГУСТ 1992.

Бранко В. Радичевић

Пред вратима песме

КО ЈЕ СЛЕДЕБИ О КОМЕ ЋЕ СЕ ПЕВАТИ У ПЕСМИ „СА ОВЧАРА И КАБЛАРА“

Ми се сада налазимо пред вратима једне песме. Да са великим интересовањем чекамо ко ће да уђе у ту песму. То је песма „Са Овчара и Каблара“.

Песма „Са Овчара и Каблара“ певана је још Српско-турског рата, 1875. године. Певали су је Војвођани и, овако је отприлике гласила:

Са Овчара и Каблара чобаница проговара:
— Српски Књаже, врмани наске
у редове Јауничке војске.
И шта се догађа?

Ја сам то некада објављивао и писао. Песма је добила тзв. оквир, рам. Постала је рам песма. У њу су почели да улазе догађаји и личности који су доминирали у једном тренутку. После, значи, српског Књаза, појавио се генерал Арачић, командант Уличике војске. Онда се песма њему обраћа — да „отера са Овчара и Каблара Швабу и Мацара“.

После генерала, у песму је ушао љубавник. Песма је добила љубавну конотацију:

Па да видимо свога мила
како с четом парадире.

То чобаница хоће да види свога драгог како с четом парадире. И уопште, парадирење је велика ствар, и љубавна је ствар.

После мила који је парадирео с четом, у песму је ушао четнички командант Раковић. После четничког команданта Раковића, кога чобаница, такође, дозна, у песму улази Јосип Броз. И он је до сада био у тој песми. Међутим, из песме је и он изашао, и сада је та песма отворена...

Ја сам ових дана био позван у манастир Николе. Требао је да доведе принц Александар. Училимо ми се да је доведе принца Александар. Училимо ми се да је доведе принца Александар. Међутим, он се тога није сетио, одгодио је долазак. Да је дошао у Овчар Бању, дошао би пред врата те песме, можда би у њу и ушао.

У сваком случају, ми сада чекамо неког новог ко ће ући у песму.

(Сређином Јула 1992. у Овчар Бању забележио Предраг Раковић)

САБОРСКА ЗДРАВИЦА

ДИГНИМО ЧАШУ
ЗА СРЕЊУ НАШУ,
НЕКА БУДЕ СВЕ ВЕСЕЛО,
А НИШТА ЦРНО.

А НЕ ПОРОЂЕЊУ,
У КОЈОЈ УВЕК САМО СЛОБОДА НИЧЕ,
ДА ДЕЦА ЗА РАТ ЗНАЈУ САМО ИЗ ПРИЧЕ.

ДИГНИМО ЧАШУ ЗА ЊИВУ, ЗА КЛАС,
ЗА ОНО КУКУРУЗНО ЗРНО,
СВЕ НЕКА НАМ ИДЕ ВЕСЕЉУ,
А ВИШТА ПЛАКУ.
ДИГНИМО ЧАШУ
ЗА ОПАНАК, ЗА ШАЈКАЧУ, ЗА ПОГАЧУ,
ТРУБАЧУ...

ДИГНИМО ЧАШУ ДО НЕБА,
ДА БЕРИГЕТ ВЛАДА
А НИКО ДА НЕ ЖЕЛИ ХЛЕБА,
ВЕСЕЛЕ ДАНЕ ДА НАМ НАЂАВЉУЈУ ПЕВЦИ

ДИГНИМО ЧАШУ ЗА СРЕТНА ВРЕМЕНА
НЕКА НАМ БУДУ БРЕМЕНИТЕ ЊИВЕ
И ВРЕМЕНИТА ЖЕНА,
НЕКА БАВО НОСИ ОНА ВРЕМЕНА ГРУВА,
НЕКА НАМ УВЕК СВИРА ТРУБА,
ДИГНИМО ЧАШУ ЗА СЕЉАКА,
ТОГ ЖИВОГ СТУБА,

ДИГНИМО ЧАШУ ЗА ОНОГ МУДРОГ СТАРЦА
И МАЛО ДЕТЕ У КОЛЕВЦИ,
И НИКО ВИШЕ ДА НЕ МУТИ ДАНЕ,
И НИКАД ВИШЕ КРВ ДА КАЊЕ
И НИКОГА ВИШЕ ДА ЗАБОЛЕ РАЊЕ

ОВЕ НАШЕ ПАТЊЕ,
ЈАДИ, СВАБЕ,
НЕДОХОДИ НЕКА НОСЕ,
А МИ ВОЛИМО СЕ, ДРУЖИМО СЕ,
ВОЛИМО СЕ...

ДИГНИМО ЧАШУ
ЗА СРЕЊУ НАШУ,
РУШЕНУ И ГУШЕНУ,
ПАТНИЧКУ И РАТНИЧКУ,
РОЂЕЊУ

СВИРАЈ, ТРУБО, СВИРАЛА ЗАДУГО
ЗА ВЕСЕЉЕ И НИЗАШТА ДРУГО!!!

Михаило БУПОВИЋ

СРПСКО-МОРАВСКА БАНКА **аа**
ВРЊАЧКА БАЊА
Генерални спонзор

ЗВУК СЕЂАЊЕ СЕБЕ

ЗА ПРВУ ТРУБУ ПРОГЛАШЕН БОБАН МАРКОВИЋА НАЈБОЉИМ ОРКЕСТРОМ ЗОРАНА СЕЏИЊА. — ЗЛАТНА ТРУБА ДАНИЛУ ОБРАДОВИЋУ

— Све што могу да кажем је да ми је ово најтежи Сабор. Не само него, него себи групи која је спровела, јер, у данашњим условима, кад пуштају мише на све стране, кад се морају издати какве обавештење сто до 120.000 људи који су у три дана професионално кроз ову малу Гучу и 40.000 људи на саборишту у време такмичења, а да мајинфестација прође у најбољем могућем реду — велика је ствар. Све што је музички вредно, поправљено је Николкић боја — ни није страначких ни једностраних који није било. Једностран — то је био Драгачевски сабор. Зато, знала овога народу који још једном од саборца свој Сабор и оста српски народ.

— стрелено се од много чега што би могло да манифестацији нанесе ударце од којих би се тешко повратила.

Први дан је, по усталивом програму, био у зајку отварања изложбе. Први поновни сати припали су глумцима. У Првоме дому, од рукотворима чланова Драгачевске задруге јуна, „Рајка Боројевић“ из Доњег Дубија налазило је гомила магистар филозофије Гвозда Комадинић, истичући да је „златак свих нас

ковић“. У просторијама шкоче населио се свет Јасна Брашна и његових наставача: Властимира Кочића, Добросла Милошевића, Милована Милошевића, Драги Рабајић и Милана Милошевића. Веомо добро представили су се чланови Удружења самоујних сликара и вајара Драгачевске Прегорда Ра оваловић, Јанко Копривца, Никола Ковачевић, Миломир Радовановић, Стојан Топаловић, Младен Божановић, Милан Ајдачић, Слава Тошић, Мирослав Бератовић, Душан Маринковић, Адам Ковачковић, Вера Милошевић, Јовица Милошевић и Никола Стојић, који је имао и самосталну поставку у кругу родитељске куће.

У простору Школе своју занимљиву и, наравно, квалитетну изложбу фотографисао и дијагностична на тему Сабора у Гучи, сачинав су и мајсторски фотографије, чланови Фото-video клуба „Чакач“ из Чачка и изложбу, који су. Посебан жюри одабора је ралове следећих мајстора: Зорана Борбаревића, Бранка Борбаревића, Мурата Јашаревића, Милана Јатновића, Драгана П. Кестелића, Миленка Милошевића, Стојке Мичић, Горана Ристовића, Борине Павловића, Сашичевића, Драгана Рајковића, Милана Маринковића, Миодрага Миће Милошевића, Дејана Златића, Миленка Златића, Зорана Милошевића, Слобода Пајића, Јасна Стефановића.

Бобан Марковић, најбољи трувач

за се свако у свом домену бори да се ове вредности не изгубе, да их не потама неке класи модерне ствари, да им помогнемо да крене пут до места где ће немогуће да види колико вредно и ово материјално и духовно благо драгачевских тикала“.

Потом су отворене и такмичења изложбе. У парку Основе школе омет само могл да се обрадује чудесном свету снова у дрвеним фигурама Богосава Живојинића и синкарским радоница метове ученице Вере Иван

Није изневерења још једна лена традиција. У простору Дома културе, отворена је изложба „Мајор Гавриловић“ у постави Јована Народијевића, о чему је казивао професор у Милана Шиметић. У том леном амбијенту представљена су и нова издања књига великан за Драгачевско „Негршиор“ Радована Властимића (реч Радована М. Маринковића), „Наица у Србији“ аутора Славомира Војиновића (реч Жељка Невојчића), „Селскако дична на камени“ аутора Рајкоца Николкића (реч социолога Драгана Бробића), „Селскако дична песма“ „Рушнице“ Радована М. Маринковића (реч новинара Арсена Секујина), „Непредстављено“ аутора Славомира Војиновића и композитора Зорана Христића, који су казивали о настанку тог изузетног дела које је побрало неколико вредних награда на светским фестивалима, а иширирано је, уз остало, и „Драгачевско“. Све ово Сабор бо је на израженом умјетничком нивоу, дајини тиме и овог пута Сабору његову значајну културну димензију.

Вече је завршено оглашавањем прошлогодишних по бединка из Сабору, и изјављено је да ће се сабори савремен под бројним штрима и на унимара вршнице која се трела од августа тру

Титорат, Жељка певач ка група „Бујинећа“, певачи и играчи из Белишћа — Левач и певачи из Вучковине — Драгачево.

Нико је свуда под штрима, све трешило од трубе, песме и кола, ови занимљиви прелуди, песме и патристична пратило је пуна три сата нише од три хиљаде људи.

А онда је отпочела друга тла саборна ноћ...

ЗАХВАЛНОСТ НАРОДУ

Све се стилоло тек у југтарним часковима. Закратко, У 7, одјекнуло су пратице, започела је трубацка будилица. Многи су се у својим крестима само окренули на другу страну.

Почињао је други дан Сабора.

Још је река људи пристигла у варошину када су се на десној обали Белице нашле деције за одмеравања саграда, а на левој обали водом вишећују. У гавану „кроз прстни јабуке“ најбоља су били Миломир Гурковић из Виче, Слобода Јовић из Велеса и Марко Милошевић из Гуче, у бацању камена с камена. Миодрага Грбић из Костериња, Жарко Гавриловић из Лиса и Драган Милошевић из Гуче. У даљ из места пацла су се сключили Драган Милошевић из Гуче, Голубан Вукотић из Шапанаце и Марко Милошевић из Гуче, док је у рвалу у кости Жарко Гавриловић салдадо Наица Тавика из Светог зарења.

ПРОТИВ ТРУБА РАТА

Трешни, завршили дан 31. Сабора отпочео је у 7 сати трубацком будиљном и настављеном саборним зајучног дуну „своје громи“. Велика саборна повора, сачињена од трубацких оркестара и изворних фолклорних група и зачињена представљеним објача старе драгачевске свадле у извођачу Иленике групе „Владац Бабић“ из Виче побудили су, као и обичајо, велико интересовање младих саборњака. Све је било и лепо и узбудљиво.

А онда, пред претинцим саборитим на десној обали Белице, тачно у три сата после поноћи, одјекнуо је извођачице саборне трубе, „Са Омчара и Кабларна“. Са околнић брнресе сагресе су пратице. Накончун текстом спонирате Михаила Буловића, песника, потписале Наташа Јанковић и Светлана Вуковић највише су почетак завршиле приредбе тридесеторог Драгачевског сабора трубаца.

Пред 40.000 поклоника трубе и стручним жиријем, за победнике титуле такмичени су се оркестри: Екремен Мамутовића из Врња, Ане Новковића из Загужа, Миленка Петровића из Горањача, Сројана Крстића из Леленице, Божидара Дуровића из Котраже, Слободана Јанковића из Проклодот ка, Божидара Николића из Градине, Бобана Марковића из Владичиног Хваста, Ви Стручни жири у саставу Драгослав Дешћ (председник) и чланови Војислав Синовић, Константиан Бабић, Владимир Мустафића и Јован Ристић су одлучили: ово вајан Прве трубе 31. Сабора

Слатови на Сабору трубаца (Наставак на 3. страни)

ВИСОК НИВО

Све је, наравно, почело у четвртак вече. Стини су први оркестри, отворене пејидне штрце... На окупу су биле мералије из Гуче, Лучана, Чачка и околине градова. Традиција није изверена. Организатори су обавили завршне послове, како би се претекло у најбољем реду. Зашто не рећи

ДОМАТИНОВА БЕСЕДА

Отварајући такмичења на 31. Сабору, његово до маћина композитор Зоран Христић, изрекао је беседа:

Питованом глумцима престоног града труба, гра до поштово, умивеног и насмејаног као лете које гуче.

Глумачке Гуче ће се укелоро претвориоги у експлозивну звучка која помера земљу и цена небо.

Тај годишњи циклус, зачињен за крај августа, обавља сокове корена и звучан сећања Србије у власитиниу великом трубацком нараву. Нескромно која краси миот народ, дозвољава ми да Гучу прогласим центром трубацког универзиума. У тиј обекрвизи сват труба је стилски крестачка са војним тиме који се, вавла у лето време крајем августа, а пре много лета, вратио из рата са главном наменим и трубом под пазухом. Стао је на врх падашине Јелене и трубом најавио свој повратак. Тај НЕЗНАНИ ЈУНАК трубе несвесно је послао звук у нитице прелете Драгачева. Ратни послуч трубе се притвонило и првио чо добру душу народа и лете која најтеже гучу у Гучи.

Сада, када у близкој и даљој околини поново урвату ратне трубе, главни град трубацког света Гуча, дајуче јелен и хармонично гучу мзучку чинио разгаломом до вавиоко човечастиво.

Универзални језик музике, којим ће се трубе огласити, пославемо у небо мантија да нам не допостимо не враћа са трубом рата већ са осмећом мирани.

ЗВУЧНО СЕЋАЊЕ СРБИЈЕ

(Наставак са 2. стране)

је **Бобан Марковић** из Владичиног Хаћа, најбољи оркестар је **Зорана Сејдића** из Бојника, Награду „Професор Милодар Васиљевић“ за најбољег дирижера добио је оркестар **Радојко Витезовића**, марш су најбоље (и једини) освојили чланови оркестра **Гатомира Николића**, народно коло **Милована Бабића**, мелодију песме **Јоване Ајдаршевић** за најбољег басисту прогласи је **Божидар Луковић** из Котраже, тенористу **Ано Маскувић** из Врњачке Ба

ње и бубњара (новина) **Леоко Ајдиновић** из Сурдулице (дар „Чичанског гласа“).

Жири публике („Вечерњих новости“) у саставу: **Борка Комад** (председник) и чланови **Витаслав Хаџића-новић** и **Биса Матиновић** су одлучили да ове године **Златну трубу** припадне **Данилу Обрадовићу** из Ртицу, члану оркестра **Божидара Луковића** из Котраже — Драгачево.

Уручењем награда у церемонијалу је **Дани Милошевић** из Чачка кристалну тр

убу уручила **Радослав Рачић Протићу**, председнику Скупштине Сабора, и саопштење је да су најбољу ноту на овом сабору имали **Љубома Лашић** и **Радојко Грујић** из Винче, и заједничком свирком свих 19 оркестара и једном пратијом завршени је и званични део 31. Драгачевског сабора трубачи у Гучи. Река злати је покривала преко Белице, под шатре и ка изазама из Варошине... Настали су саборски растани и договори за нова виђења на 32. Драгачевском сабору трубаџа, августа 1992.

Предраг РАОВИЋ

УКРАТКО ПРЕСТАВЉАЊЕ ДРАГАЧЕВА

● Драгачево је, недодано, у ова мала била, на најбољу мелодију *начин*, предствено широм јавности. Најре је то умињено мепорено, на таласима Другог програма Радио-Београда у двочасовно-

Напољуларнији трубаџ: Данило Обрадовић

пој емисији „Културни кораци“. Слушаоцима је представљена културна бајаница овог краја, акције и последице у области културе.

● Посредством *Мешовите Гуче*, група од петнаест туристичких новинара из београдских и новосадских редакција се, током два дана,

на, на најбољу мелодију *начин* упознала са туристичком понудом Драгачева и, разуме се, „Еротурски“. Они су, осим боравка у Хотелу „Златна труба“, посетили и манастире Срећне и Троице, Мотел „Делиње“ у Ртаци, велетечно језеро у Вучковици и омањинство Ратка Лазовића у Каони.

П. РАОВИЋ

Програ 32. Драгачевског сабора трубаџа

Домаћин: Богосав Жинковић, народни вајар

ПЕТАК, 21. АВГУСТ:

- У 8 сати: Отварање шатри са драгачевским специјалитетима и прве здравне саборна
- У 10 сати: Отварање продајне изложбне рукотворина Драгачева здраве жена „Рајка Боројевић“ из Доњег Дубуја
- У 11 сати: Отварање изложбе „Груничка пошта Драгачева“
- У 16 сати: Отварање ликовних изложби вајарских радова Богосав Жинковића и истовесних уметника свирачких и вајарских радова уметника Ликовне колоније „Каленић 92“, свика и вајарских радова чланова Удружења самоучени сликара и вајара Драгачева и вајарских радова Нике Николе Стојића

- У 17 сати: Отварање изложбе уметничке фотографије „Сабор кроз фото објективе мајстора фотографије“ Фото-кино клуба Чачка
- У 18 сати: Генерална проба завршне саборске приредбе „Са Овчара и Каблара“
- У 19 сати: Отварање изложбе „Старе драгачевске свадбе“ у постави Народог музеја из Чачка
- У 19.30 сати: Представљање нових књига и публикација о Сабору и Драгачеву: Бранко Ковачевић: „Академик Милосав Шкљешин“, Радован М. Маринковић и Милан Бокотић: „Гласине времена“ и Љубо Милошевић: „Дубоко у себи“ (песме)
- У 21 сат: Огласавају се победници 31. Сабора. Сећање на Кат; Илић, Момчила Тешина и др Љуба Поповића
- У 22 сата: Позив у Велико саборско коло на Тргу СРБИЈА, 22. АВГУСТ:

- У 7 сати: Трубаџка будилица, сусрети и здравне ратнособрања
- У 11 сати: Саборска моманка надметања: бањане, камена с рамена, скок у даљ из места, риване укости и гаване „крот претент“ јабуке
- У 12 сати: Такмичење заврчања
- У 17 сати: Саборска поворка. Учествоју: трубаџи оркестри који су из представљених места на Власини, Златибору и у Доњем Дубују стекли право наступа на 32. Драгачевском сабору, изворне групе и културно-уметничка друштва из земље и иностранства
- У 19 сати: „Хвала Србији“, музичко-сценско дело посвећено 800. години замонашства Св. Саве, 175. годишњици од смрти Карађорђе, 100. годишњици рођења Иве Андрића, 100. годишњици Српске књижевне задруге и 110. годишњици ЈНК Банке
- У 21 сат: Саборско коло на Тргу Саборскање од заранка до трубака

НЕДЕЉА, 23. АВГУСТ:

- У 7 сати: Трубаџка будилица и сусрети старих и нових саборна ратноранила
- Од 8 до 10 сати: Избор најбољег женске и мушке народне пошве
- У 11 сати: Свечана саборска поворка. Учествоју трубаџи оркестри, изворне певачке и играчке групе и културно-уметничка друштва из земље и иностранства
- У 12 сати: Непровозања старе драгачевске свадбе — Изворна група „Влаан Бабић“ из Винче
- У 15 сати: СА ОВЧАРА И КАБЛАРА — финално такмичење трубаџа. Такмиче се дваички оркестри који су били најбољи на представљених на Власини, Златибору и у Доњем Дубују. У напуи програма наступиле гости Сабора. Проглашење победника и награђивање 32. Драгачевског сабора трубаџа
- У 20 сати: Синрају победници 32. Сабора на платоу испред Дома културе, где ће се вшити и Тргу Велико саборско коло
- У 21 сат: Саборска дружења и радовања, саборски растани и договарања за нова виђења на 33. Драгачевском сабору трубаџа

Оркестар Божидара Луковића

ОРКЕСТРИ КОЈИ БЕ НАСТУПИЛИ НА ФИНАЛНОМ ТАКМИЧЕЊУ 32 САБОРА

ЈУЖНА СРБИЈА — СУРДУЛИЦА:

1. Меска Ајдиновић, Сурдулица
2. Слободан Савијевић, Преклозићи
3. Ана Николић, Загужане
5. Јовица Ајдаршевић, Павловић
4. Екрем Мамтовић, Врњачка
6. Божидар Николић, Грделица
7. Небојин Ивановић, Загужане
8. Стојан Крстић, Леселица
9. Синиша Станковић, Загужане
10. Бобан Марковић, Владичин Хан

ЗАПАДНА СРБИЈА — ЗЛАТИБОР:

1. Светозар Лазовић, Јељевина
2. Милован Миљо Петровић, Дубоко
3. Видоје Филиповић, Милешово Село
4. Радојко Витезовић, Тубитин
5. Драгиша Бошковић, Ивањана
6. Миладин Јовановић, Спирогово

ДРАГАЧЕВО — ДОЊИ ДУБАЈ:

1. Божидар Луковић, Котража
2. Милош Перинић, Гораинић

ТАКМИЧАРЕ БЕ ОЦЕНИВАЛИ СТРУЧНИ ЖИРИ У САСТАВУ: др Драгослав Девић, етномузиколог, Радмила Петровић, етномузиколог, Владимир Мустаџић, диригент, Живко Петровић, композитор и Јован Ристић, редитељ, свих из Београда.

ЖИРИ ПУБЛИКЕ За Златну трубу одређи Редакција листа „Вечерње новости“

УЧЕСНИЦИ САБОРСКИХ ПРИРЕДБИ

ИЗВОРНЕ ГРУПЕ: Ојкачка група „Јарачки јарани“ из Бачког Јарка, Изворна група из Левача, Изворна група из Језлашине (Нип), Изворна група „Љубићанке“ (Чачак), Изворне групе из Вучковице, Драгачице и Дучалојина (Драгачево).

КУД „Стружаника“ из Струге (Македонија), КУД „Банат“ из Деске (Мађарска), Ансамбл „Хрушка“ Дома културе из Ковачице (словачка народност), Фолклорни ансамбл Дома културе „Дојна“ из Удлина (румунска народност), КУД из Степољана, београдски драмски уметници и појани Павле Асептевић из пративу „Брјага“.

ПЕСНИЦИ: Славомир Гвозденић из Темнишара (Румунија), Слободан Вучинић из Палева, Слободан Ристић из Чајетине, Мислав Вуковић из Чајетине и Славо Николић из Зека (Драгачево).

Афирмација свих вредности

Туристичка понуда Драгачева постала је овог лета знатно богатија захваљујући недавном оснивању Мешовићевог предузећа за трговину, угоститељство и туризам под називом „Евротур“.

Шта се, заправо, догодило? Нови, млади људи, којима не недостају идеје али ни новац да те идеје оживотворе, за непуних три месеца у великој мери су обесврнели и оснажили туристичко-угоститељске токове у овом крају који су претили да пагано дођу до најниже тачке.

Први конкретан чин промене који је Гучане такорећи оставио без даха је реновирање петнаестак година старог здања Хотела „Знати на труба“ у Гучи, темеља „Борнеја“, Уметно провинцијског хотелчића у проваљаним, то је сада објекат којим се садржајина, унутрашња и нивоом услуга могу поносити и много већи туристички центри. Наравно, у „Евротур“ нису стали на томе. У изузетно сликовитом пејзажу Франских пешина откуцали су тамошњи новинарски бени мотел, а амбициозне планове припремају и у организационо спортистичко-креативном туризму у Гучи, али и на већтаком језеру у селу Вучковић.

Доњем Дубицу, сеоска домаћинства, овчарско-кабларске манифесте и све културно-историјске споменике овог краја, као и традиционалне драгачевске манифестације: Сабор Трубаца у Гучи, Сабор ткаља у Доњем Дубицу и Распевању Драгачево у Гучи.

Све у сиему, релативно млади пословни човек, Слободан Зеленић, Београђанин драгачевског порекла, решио је да са групом својих вршњака, амбициозних младих људи, међу којима је и Слободан Маџеновић, своје пословно умеће али и нове улоге, међу којима је и режисирање, бити од користи и Гучи, дакле и Драгачеву, али и свима који иза овог пољупца стоје (фирме „Евро-торг“, „Астро-ориз“ и „Експрес комерц“).

У просторишта Хотела „Знати на труба“ је супермаркет „Орбл“ и проваљина техничке робе и моделе конферентних, а гостима са стране је омогућено да приликом повратка кући могу да уа поновније цене набаве кромче производе по којима је Драгачево знато.

Све у сиему, ситуацијама и одважност ових људи исказана већ првим пословним потезима обављана је не Дра-

ВОЛИМ ТЕ, ДРАГАЧЕВО

... Нисам скривао испану репр, већ сам био, можда, се бичан — даривао сам их се би, веома мало другоме годину, често обдашњиво и заборавао...

Сада, у годинама када му прече није за овај посто, реших да нешто заокружим — ако се заокружити може, да вратим нека сећања, да бар код некихо припадника или вратим сећања на Драгачево, или нека друга Друта Драгачева, да је све било младо и лепо, летисе, најлесне...

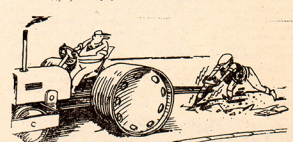
Нисам имао истрајности за ову врсту писане дејанисам је неговано и развињао, јер сам веровао, и да нас, да то могу и требују радити само људи који су наменени томе, по ко зна (чијо, божијој или природној), и да је боље да се не крије то, јер је слично нечијој природној одбараности, таленту, склоности, жељи... Ја сам се, у свакоме, као што постоји крај, чула вида и слуша, моћ говора. И ја када пронађем, не крије то, јер сам, несвесно или, срећом или несрећом, постаје тим осећанју, зашто је забављено. Тада он то ради брже и боље од других, без замора и напора, чак га постиче и снажи.

Гвозден, на пример, имао је диван глас, па кад би и овде, већко, писало је на папу, а брат му Слободан је нешто неразумито говорно, али је био у памет за пример и понос. Говорили су „Једном узето, другом дато“. Будимир у су давали и тупе и криве косе, али је његов откос био најбољи — трава свуда косе једнака, а коса опширна, а покосена к'о рупком сложене, и још летисе. Милош Кипио је највише радио од свих, од јутра до мрака, радим дано и празником, по киши и сунцу, по зими и врштини, али није имао, нити стекао као други.

Ја сам, на пример, био пошк и оштар можда, можда би нашао своју намену. А Бранко, из наше фамилије и од наше куће — много је написао и објавио, свака реч му је — стих, мисао — роман, порука — дубока и широка, па тера на мишљење. То му је била намена. А Дравожа када заукаса (са мојом муком нешто заукала), па даа' га знала или не, сахранио и опроштај са појојником је издизала и одвајала од обичне сахране. Ној је то била намена, можда и то — да је умела да живи сама, да има намеру, да се, онема, па зато сада у 90-тој има руменила у лицу, можда да занга кола и полица да ради рајске да попије.

Верујем да свако има своју намену, за коју знана рече, касије или никада. То је оно кад народ каже: „Иде му од руке“. И свако својом ошваком се одстојање (за друго не знам),

неко тихо и непримтно — као да га никада није било, други — остале траје за собо, већи или мањи, користан или не, заслуже сећање по добру или злу. Као комете које пролете близу Земље, јаснашту заувек, засветле и оду у бескрај. Или

метеори, када крену према Земљи, па чув у атмосфери, народ каже „пада звезда — побеге девојка“, засветле и несташу заувек, сагоре. Па их нема...

Не знам зашто, али на зашто? Нисам волео оштаранак, чак ни у школи, на најобичнија питања. А људи воле да питају — зашто се народ осећује, зашто је он то рекао?, зашто се напало?, зашто се ратује?... Посебно не, ако је то велано за мене, за некакав мој посао, моје хтење, немоје је нишине. Драгачевци имају свој одговор — зато, који значај много и ништа,

који је једноставан и много сложен, који је такав и не мора бити такав. То је једна реч са много значаја: поштраја и одречна, ишанија, са, затонетна, силејисјика, проксана — „тако ми се хтело“, јуначка — јер за то је

рекао или трајано, кукавичка — када се скрива, парлог или нема оправдана, рило се жељени поштраја, на нитини јакој ништа, затонетна — јер се одговор не може наћи, можда та и нема, тајанствена — када се каже а оми мало засветле, швалерска — када се каже уз смешак. Има тих аначена и тумачена муко, које само Драгачевци знају и распознају.

Зато сам и ја ово све рекао, средно и приредно. За то!

(Осломак)
Петар РАДИЧЕВИЋ

У своју туристичку понуду, по принципима савременог туристичког маркетинга, „Евротур“ је укључио Драгачевску задругу ткаља у

гучево, најзид, достини ниво и квалитет угоститељско-туристичке понуде какав и заслужује.

П. РАОВИЋ

ОСМИ САБОР ТКАЉА У ДУБЦУ СКОРМНО И ЛЕПО

Славница ЧЕПЕРКОВИЋ ПОНОВО НАЈБОЉА ТКАЉА

Скромније него икада раније, у сликовитом амбијенту крај Драгачева издругу ткаља Рајка Боројевића у Доњем Дубицу, последње јушке суботе, одржан је традиционални осми по ред, Сабор ткаља.

Била је то прилика да ткаље прикажу своје најновије творевине које, упркос теškoћама на тржишту, налазе пут до купца (по речима Рајкине Котуровић, директорка Задруге, са планасном робе нема проблема, нешто је теже набавити репродукцију, али за првих шест месеци укупан приход је премашио 4,1 милијарду динара а у фебруе је остављено 42.900 динара).

Проглашене су и највредније ткаље из 1991. године. Била је и прегодне три, и ове година најбоља је Славница Чеперковић из Жиге, а за-

тим Живанкица Марковић из Копаца код Краљева и Нелица Јасинић из Рањине.

У смислај да одржана је смотра изворног народног стваралаштва. Наступили су: Милош Кипио и Јасеница Трупа певачица из Вучковице, мушка група певачица из Рогаче, народни песник Славо Нинковић и синк Вукоје Властелина, као и два трубачка оркестра — Војводица Тукловића из Котуровића (Знатење трубе 1991), и Милоша Перинића из Горацка. Програм је водила Милана Бурчић, а читаву манифестацију помогли су „Евротур“, „Зечевић-Драгачево“ и Земљорадничка задруга Каоин. Све у сиему, ткаља је то у неку руку симпатична позивница за присуствовање. Сабор ткаља сабор трубаца у Гучи.

П. Р.

ДРАГАЧЕВСКОЈ ТРУБИ

*Трубице трубе драгачевске!
Трубе које веселима Србе у ратове слободарске позиваате.*

*Трубице и сад' јад' уместо у бој,
позивате све добре људе света,
на слозу и љубав,
на разум и поштовање,
на веселје и витешко надметање.*

*Трубице, трубе драгачевске,
позивате све силе светске и небеске,
на међусобно уважавање,
уместо на ратовање и разарање.*

*Трубице трубе драгачевске,
позивате све усидане главе светске да се охладе
да против својих потокама не раде,
да све људски задруге забораве
да би престагле да падају невине децане главе.*

*Трубице,
на уместо бојног поклчка кола ма весело
Братско засвирајте,*

*да се ова деца света у зема уздате,
да весело кола братски захвате,
па да се никад више не свађају,
да се никад, баш никад више не деле,
на Европљане и друге континенталице,
на хаталске и православне,
на муслимане и друге вере свеколикe,
да се ми Срби никад више не деле на
патризане и четнике,
већ да се сви Срби света у Братско кола
похваљају,
да заједно братски одишрају.*

*Да све трехе једни друштва, братски опростимо,
да „вавијен-вијена“ у миру и љубави Братској
сложено живимо,
да никад' нико никоме не покуша да се за нешто
свети,
јер нам и без тога сва светска „дотабуинова“
ушинећемо прети.*

САВАТИЈЕ БУГАРИЋИ — ГУЧА

ПРОФИЛАКТИКА И ДЕТАР ПРИ КНЕЖЕВИЋИМА ИЗ ВЛАСТЕЛЈИЧА

Пише: РАДОВАН М. МАРИНКОВИЋ

Мада је о Петру Протину Драгачеву објављена осебна књига ("Светлост"), Крагујевац 1984. године, а биомир Спашаћ, сами Драгачевићи веома мало знају о овом свом знаменитом земљоправцу српског тополиња, првом српском офицеру који је постао академиком. Ни у родним Негршинора ницелно знамемце за њега не подсећа!

Протин је рођен у марту 1825. Отан Јоану Михаиловићу (1792—1852) био је познати сликар и светле ник у Тијану, али и коман дит дела драгачевских ратника у Другом српском устанку, а мајка Јелика — до маћина. Имао је двојицу браће: Сретена — среског писара у Тијану и сликара, и Јосифа — свештеника, али и две сестре — Ану и Марославу.

Школовање је започео у приватној овејој школи, а наставно у Чачку и Београду. У јесен 1836. прешао је у Крагујевац, где се уписао у „праву граматичану књазеву гимназију“ Гимназију. По окончању гимназијског школовања, 1841. године уписао се на Лицеј у Београду, где је годину дана учио филозофију. Студије је напустио услед болести, али у децембру 1842. године тањављен за практиканта — радио је у Књажевској канцеларији и Канцеларији Поштенства иностраних земаља.

Године 1846. примљен је на конкурс српске владе за писарица и упућен у Београд да студира артиљерију у Артиљеријско — инжењерској школи. Брзо је савладао основне знање и постао редован студент, а истовремено је слично и предавања из филозофије на Београдском универзитету. Лист „Поздравник“ објавио му је 20. априла 1848. песму „Вој Срба српска држава и њен превукомски правосиом“. У њој је Протин истицао

идеје слободе и независности Срба. Имао је даље, и литерарних амбиција, а пошто је био добро стручан, био је поштовалац Вука Караџића, са којим се сусрео у Берлину 1849. Караџић му је препоручио да се пренумерант на нека његова дела. Те, 1849. године уписао је у Сремској Мити Караџића. „Као што се ружа са својим крашним мирисом краси, тако треба твоје мило срце, да се одредително краси.“ Млади Срби ће у теби заслуге твога Оца почитовати јербо, као што изради сунча, вично се са сјајношћу краси, тако ће се српски поштомци, његовим услугама за отечество почитати.“

Године 1851. Протин је наредно војно школовање. Завршне године боравио је у Мелу (Француска), где је учио француски језик и војну стратегију на Војној академији. Потом је посетио Париз и Лондон, где се упознао са војном индустријом у Београд се вратио 10. септембра 1852. и убрзо, по сопственом програму, почео да предаје наставу артиљерије у Артиљеријској школи. Протинева професура кратко је трајала већ у фебруару 1853. постављен је за помоћника директора Тополињичког пута (Петра Протина); тада ће, и његовом заслугом, бити у Крагујевац изведен и новобрани војне индустрије — Радионица за лафетарије (Лафетнарска) и Лабораторија (касије) Протоцинија. Протин је био конструктор и непосредни руководиолак израде првог лафета за српску артиљерију на модерним основица. Спашаћ пише: „Он је организовао целокупну произво-

дњу у Тополињичкој и Лафетничкој школи, чији су ученици, остављају заједничку сарадњу са Бурјаном у Грчкој и Лионској у Француској и у Мајданску, учествовају у истраживању рудних налазишта, радио на пројектовању топовског лафета по утледу на пруске моделе, непосредно се ангажовао на унапређењау калибра топова који се производе у Србији.“

При Тополињичкој је радила Знателјска школа, чији је члан време Протин био ујаривник и предавач. Основно је и Болесничку касу, чији је зачетак зарезаном осигурања ратника. Борио се да студин радници буду што боље дивљени.

Петар Протин Драгачевач (јелно време потписивао се и као Раздолцац — по Раздолцу, месту родног Негршино) израђен је 13. јануара 1857. за „коресподентно“ (дописничко) члана Друштва српске словесности, чији је председник Српске академике наука и уметности.

После Светогаврејске скупштине 1858. године, Протин је упућен као присталица уставоборачности и Караџевићима. Приписано му је и се да „главни кривац“ за некакве злоупотребе у Тополињичкој. Ипак, ослобођен, али није враћен у војну службу. Распоређен је на рад у Главној војној канцеларији и у Министарству. Уставни дошавши у Београд 1859. године, постао је начелник артиљерије у Тополињичкој војној управи. Иако је чин мајора. Када је 10. марта 1862. образовано Војно министарство, Протин је имену поверено Артиљеријско-техничко одељење.

Био је ожењен са Аном Васил, родом из Неменикуја. Имали су једно дете — кћерку Јелену, која је рођена 18. маја 1862.

Умро је 4. септембра 1863. Сухран је сахрањен у Београду. Новине није пропустиле да забележе његову смрт — истинске су да је то велики губитак за српски народ. „Најхрабро, је животињи, и стваралачки, пут Петра Протина Драгачева, првог српског офицера који је постао члан Друштва српске словесности, дакле — академик. Биограф Спашаћ је у праву када за њега каже: „Међу дивовицима из историје Србије XIX века, посебно заслужних као томемањачи војне индустрије, значајно место припада Петру Протину — Драгачеву. Својом укупном активномшћу он је остварио пионерске резултате у производњи топова и друге опреме за одбрану земље, а у складу са међународним односима изазваном револуционарном 1848. годином и криским ратом.“

Ако се све ово зна, онда је и раздимиљно што је постао академик. Први из Драгачева, колико је познато.

На југоисточну Драгачева налази се село Властелича, која територија захвата око 830 хектара. Историјски, крајина Косте Јовановића долажала су да је село изграђено у XV веку и да су у њему Кнежевини најстарији род, Јоаким Вуковић је, пак, забележити да су и у предњој околини Србији и у време турске управе из Кнежевине „непрестао по бивали кнежевима“. По легенди, и народној песми, у гарски великаш Јакош Хуљавица — Сибињанин Јакош, после повратка из боја на Косову 1448. године, залио је у Властеличана. Сухран, одлазећи, захвалио се додвојачу на гостопримству и рекао му — да буде богат и властан „до века“. Тај његов додвојач са Властелича, који се неки његови потомци, зване кнези, на да он тог заливо, окупиро образовано презиме. Сачувао је и име тог домаћина — Вуковић. Неки су га потомци окупировају најновију песму и легенду: Хуљави је, наводно, по повратку из Косовске боја 1448. године, по налогу деспота Бурба Бранковића, упућен у Властеличана и спроведен у мезарење.

Дамњан Кнежевин тврдио је да је кнез Вуковић имао кћеру у потоку Властелича, на основу Кнежевине ранајн постојала је кућа ове породице.

Да су Кнежевини веома стар род, потврђују и турски катастарски пописи из XV и XVI века, а по легенди, кнежевима, дедећеру, из 1446. године налази се и име кнеза Вучача Властелича, који редио кнежевима окупировао Властеличи. У попису из 1528. године пише да село припада кнезу Радовићу, који је Вучача кнежевима. Син је, дакле, наследио оца у кнежевском звању.

У време турске управе, кнез и остали Срби Кнежевине су живели у породици и кућним заједницама. Куће су биле на вештачким шума и поред потока, удаљене од дрмова, да би се избегали сусрети са луцима и Турцима.

Занимљива је појединости да се село у коме су живели припадници назива и Кнежевића. По њима, свакако. У време бурних догађаја у XVII и XVIII веку, Кнежевине су, по казивању потомака, три пута „остајли на једној митинској придири“ — тачније су ићи се се лили. Пред Први српски устанак живели су у једној кућној заједници, а у другој 52 члана. Старешина породице била је кнегиња Нерања. Када Турци напали село, кнежевине је често стоку саклањала у планину Јелицу, а пред насилнике сама је измачала. Једном придири — кнежевине су се као предице — када је на њу напали неки Турчин, Нерања је успела убити тучицом за тучање соли.

Кнегиња Нерања имала је више синова. Један од њих био је Радоас Кнежевине. Радоас Кнежевине, активно учествовао у устанцима са почетка XIX века. Запамћено је да је својом храброшћу — истицао Симо Кнежевине. Према ка-

зивању Драгољуба Кнежевине, Симо је свако јуношко поглавља, свога коња, а поглавља одлучио у напад на Турке. Из неког окршаја с Турцима, вероватно враћајући се из боја на Јасени, 1806. године, кући је донео „синију“ — софру од бакра са икограмом и направу „мечча“, несене брадачки поред врате.

Симо Кнежевине погинуо је у лето 1809. године у боју са Хуршидпашом у Јасени код Крушевца. У својој „Повесници“, Анте Протића, каже: „Оне на Јасени погине и Симо Кнежевине из села Властелича драгачевске, а и други (дружи) до осаморо, који су, које рањених, које мртвих“. Са њим се су протин Турака Кнежевине друти Кнежевине, али њихова имена није забележена, није запамћена.

Из Кнежевине је била и Босанска, сухрана кнегиња, мама Лукића из Рајца. Она је у Јелици одвела Бранковића и Јакоша, који се погинули прешаву Властелича.

После Другог српског устанка Кнежевине су биле уважене и утицајни. Они су 1825. године почели трити цркву каописку, коју су, како је записа Јоаким Виђић, основали отац Панде и његов стрици Миколо Бранковић и Панде (Панде) Кнежевине био је свештеник властеличких парохие.

Није, међутим, јасно да ли му је Миколо био стрици (како пише Виђић) или отац (што се може наслутији из пореских књига). И сама Кнежевине Нерања, инаме, из двојица је не мале нове да подизање цркве каописке. Паске Кнежевине је ваља и то знати — био препумерант на Вуковић „Данину“ за 1829. годину, али и немалог кнежевине Миколо Кнежевине, који је „један од главнијих кметова у Драгачеву“, он је 17. јануара 1827. године потписао „адресу“ којом се кнез Милош Обреновић приотлаша да наследио кнеза и господара Србије. Он је 1829. године у име Властелича потписао пуноимељ Радовићу Красу, кмету Београдског округа, да може створити на скупштини у Крагујевцу. Умро је 25. фебруара 1837. године, а сахрањен је код цркве каописке.

„Код ове цркве сахрањена је и кнегиња Нерања. Ово је једна од најлепших кућа са једноставним епитафом: „Зле усупа Нерања 1829. год...“

И касније ће Кнежевине уживати висок углед, не само у својим Властеличана.

(Одломак из његов рада)

ПИТАНИ СМО ГЕНЕРАЛНОГ СПОНЗОРА

32. САБОРА:

КО СТЕ ВИ, ДЕСИМИЋЕ ТОДОРОВИЋУ?

Одговор је био кратки и једноставан: „Ја сам дете нестожете селачке породице из Велике Дреградине (Престонице) рођен 1950. године. Завршио сам вину машиничку школу, специјализацију у наредној области — ост је хидраулика.“

Радио сам студиа, а „адресансу“ се при три године у Врњачкој Бањи. Основно сам Јелну маму прихватио раднику под називом „Механика Тодоровић“ — за хидраулику. Почело се са два кључа, два парашитера и чекићем од тог грама... Упорни, тежиши, мушкетирским раком, — пошло се до „Компаније Тодоровић“ која у свом саставу има више преда-

вања и јелну мелнишску клинску у основиња („Мелес“), која ће се бацити контролом мождамо вртовога, ле чељем тромба и скле роче. Налазили се на најдешљем месту у Врњачкој Бањи, а пошто су „Рај“, То, у једном, и зачетак здравственог предузетња.

„Српско-романска бања“ да има централу у Врњачкој Бањи и, за сада, иа филмјално широм Србије. У плану је отварање још 44 филмјале.

Занто спонзорство над Сабором? — Сабор је Србија, Београд је српски, а свако право помоћ правом сабору од српске бање.

П. Раовић

Власници сушара за шљиве у Драгачеву

Из Србије, тридесетих година XX века, изнеšени су увозни вредних производа, међу њима и сувих шљива и пекмеца. Драгачевски крај је тада већ изнео од народнатих подручја где се гајило и извозило шљиве и јабука. Тако из једног документа, срезан наменник из Гуче у августу 1938. године, моли Краљевску банку управу у Сарајеву да одреди комесара за контролу извоза свежих и сувих шљива, јер се очекује велика берба, па је изузет на заинтересованост трговца за овим воћем и да ће на територији Драгачева радити неколико пекмецара. Драгачевски произвођачи шљива, а нарочито сувих испоручивана је у више земља из Западне Европе. За припрему сувих шљива радило се у народним сушницама приватних кућа и пекмецарама по срезovima. Виле су познате под називом типове „Стојковића“, „Главићева“ и „домаће“. Прве две врсте сушница су нарочито биле израђене од дрвета, а друге у металним и лубинским селама, а домаће су биле бројне у Драгачеву и оморачком крају. У средњој српској крајини рачуна се да је израђено 183 сушаре за шљиве: тип „домаће“ су имале 181 и „Стојковића“ 2. У власници сушара, по драгачевским местима, били су: Меланди Алемзијевић, Драгомир Алексијевић, Душан Росић, Милан Ракић, Обрен Росић, Милан Голубић, Милош Мијалковић, Милутин Чворовић, Милутић Милекић, Антоније Милекић, Божидар Милекић, Петар Властелин, Милан Властелин, Десимир Милекић, Драгун Ракић, Радич Вуковић, Исидор Мијалковић, Љубинко Томашевић, Радоје Томашевић, Совроније Богдановић и Драгоја Бркић из Доње Краварине, Милко Младеновић, Радоје Недићековић, Радеко Бабић, Милутин Бошковић и Срејоје Вуловић из Вирова, Крста Долић из Краваца, Душан Јовичић, Зорка Радојевић, Владимир Живановић, Срејоје Димитриј, Радислав Николић, Драгомир Грозда Милетић, Десимир Пртењак, Петроније Обренић, Владислав Сеничаковић, Радоја Јовановић, Милутић Бушчевић, Милета Пртењак, Миломир Пртењак и Алекса Сеничаковић из Београда, Милош Мијалковић, Стеван Мијалковић, Властимир Драгић, Милеико Семељковић, Стеван Радојевић и Славомир Обренић из Панина, Десимир Весовић, Гојко Јанковић, Михаило Николић, Радислав Николић, Милутић Радојевић, Милеико Луковић, Рашица Миловић, Милован Јанковић, Видоје Чакарчевић, Јеремија Вуричић из Краваца, Душан Јовановић, Веселив Јанковић, Станмир Јанковић, Властимир Дукасан, Богосав Дукан, Милеико Јовановић, Бранислав Бошњак, Веско Бумбаровић, Вилић Соколовић и Милан Мијалковић из Чвочки-

Божидар Новитовић, Радоје Семељковић, Свотиско Лукић, Максим Воковић, Душан Воковић, Милован Полешић, Драган Јовановић, Радоје Радојевић, Милија Радојевић, Угљеша Радојевић и Драгољуб Лукић из Прешељана, Милош Борош, Војислав Борвенић, Милеико Божанић, Андрија Анђелић, Милорад Топаловић и Свотиско Вуричић из села Гуче, Лекс Росић, Добринос Славковић, Видоје Бркић, Бурђе Бркић, Радомир Радојевић, Милорад Милошевић, Радеко Костић, Крстомир Сретеновић, Милоко Јовановић, Радомир Славковић, Милоко Славковић, Драгомир Славковић и Живојин Бркић из Ртњу, Милосав Прокровић, Милан Васиљевић, Љубомир Петрићевић и Љубомир Милованић из Турине, Милован Караџић, Тихомир Газић, Милија Басарић, Тома Веселиновић, Свотиско Радековић, Маринковић из Доње Дубице, Тихомир Милићевић, Богдан Ј. Божковић, Радеко Милошевић, Свотиско Радековић, Милоко Стојановић и Срејо Симовић из Драгојева, Владимир Јозовић, Александар Петчевић, Звонко Мелешковић, Милеико Росић, Матије Кокотковић, Милија Томашевић, Александар Недићековић, Милоко В. Благојевић, Богдан Ковачевић, Милија Митровић, Милош Ичевић, Милоша Пеливановић, Владимир Милошевић из Перове, Весимир Чолић и Велика Милићевић из Пилатова, Љубомир Милошевић, Милош Павловић и Милко Оноковић из Лиса, Радоје Јоковић, Добримир М. Јоковић и Тихомир Љ. Јоковић из Лисаца.

Живојин Јаковићевић, Инан Јањић, Милија Јаковићевић, Милоко Бискупић, Милеико Царевнић, Милеика Царевнић, Радојица Станковић, Милан Кнежевић, Петроније из Лазаревић, Драгун Јазаковић и Властимир Јешић из Горачице, Живојин Станишић, Јанко Кнежевић и Рако Оноковић из Властелина, Стеван Ђурчић, Коста Вукићевић, Владета Вукићевић, Павле Вукићевић, Богољуб Вукићевић и Ристо Вукићевић из Милатова, Драго Корнџан и Рајица Капарчевић из Милатова, Драго Корнџан из Каолина, Живота Топаловић из Нетригора, Јовица Оноковић, Рашица Оноковић, Адам Шубурић, Радеко Танкосић, Милорад Танасијевић, Драгомир В. Шулајић, Тихомир Јозовић, Љубо Комарић, Илија Вуричић, Ненад Вратовић, Виктор Милићевић, Алекса Пантовић, Милеико Павловић и Александар Синђелић из Лиса.

Драгачевски крај је, у току Другог рата, имао велику штету, међу њима је уништена или знатно оштећена 91 приватна сушница за шљиве. Смањеном је потребом дошло је и до олажања производа и извоза сувих шљива. Задњих година повећана је потреба силових и сувих шљива. Подстицањем веће производње шљива допринео већем коришћењу здраве средине на брдском и планинском подручју. На тај начин ће доћи и до извоза шљива, порио и до извоза пекмеца, пећањем и денанић прихода.

Др Ј. ДАШЊИ

САМОЋА

*Деда ратних крај омишља себи
ватур дожи тулу пуши
Златна му бригу ствара
бол се јавља у старачкој души.*

*Размишља у прошлост да врати
у кући му бројна породица била
Као тугоу за њом
што је село напустила*

*Породица отишла умрла му бака
Без њих деца туђине и брине
Сам проводи тужне дане
Никога нема са њом од родбине*

*Учине би жемло оржао у крилу
Па крај њега није
Али та дуња била и суза му лије*

*Ограда је пала оронула кућа стара
Калилу му иди одовно нико не отвара
Старост и самоћа на та туза мори
Никога нема да га разговори*

*Ордење му на зрудима
Ратна дела краси
Болу додеу дуња
Кућа му се таси.*

20. септембар 1990.
ЗБОКЕ

Сава М. НИКОЛИЋ

Крчма у провинцији

*Свеједно ко си и шта си
Орејаће ти срце заборавом
Раскочиће ти лано тело
Из мених зидова клокоћу малак вима
у оледалима беле виолне плачу
На столочица чокови тура машу
По буџицама шокете хармонике тку
На крхлу паљаво шапка
Свајду прозобли шофери
Јадске дрвојеве и златне кирше
Замљешће сељаци топле кисе
Приви локци далекне ваишере
Сви умјуду постоле на казљакма јутра
Данима већ не излазе
(И кад би хтели не могу)
Јер не виде врата.
фебруар, 1957.*

СТО ГОДИНА СРПСКЕ КНИЖЕВНЕ ЗАДРУГЕ

НИЈЕ ЗАБОРАВИ

ВЕЛАСАВ ПАВЛОВИЋ, НОЊИН СТРАЖАР У БЕОГРАДУ, РОДОМ ИЗ ДРАГАЧЕВСКОГ ЖИВИЋЕ, 1903. ГОДИНЕ, НА САМРТИ, СВОЈУ УПТЕЉЕВИЊУ ПРЕДАО ОВОЈ ЗНАМЕНИТОЈ УСТАНОВИ НАШЕГ НАРОДА

Српска књижевна задруга, знаменита установа нашег народа, обележава стогодишњицу постојања. То је прилика да се говори и о њеним оснивачима, а и зајужбонарима. Оснивачи су, кажу историчари, конститутивни расположива документа. Задруга је своја кола слала из редова најумишљенијих глала српског народа. Придружиле су им се, потом, и обични наши људи.

Један такав пример истакао је у фељтону „Политик“ Председник књижевне епохе“ Жика Живановић: говори се о обичном човеку, који је наше горе лист („Политик“, 8. и 9. јул 1922). „Наравно, нису сви били из горњег дела друштва. Године 1903. забележен је директан пример Веласаве Павловића, нојног стражара у Београду, родом из Живине, у Драгачеву. Он је на

самртној постели у болници позвао своје другове и наложио им да његову мучно стечену готовину, која је износила 150 динара, пре дају Српској књижевној задруги, што су и учинили. Према његовом заповештању, та готовина подељена је на три дела: једно од 150 динара, да сачува успомену на овако велико добротворство, Задруга није претрпала са славном књигом школи све до 1941...“ Успомена на дародавна сачувана је.

Нажалост, не и књиге које је славе године Српска књижевна задруга упућивала у Горачиће.

Р. М. М.

ЗАНИМЛИВОСТИ ЗВОНО ЗА КУРЈАКА

*Живео давно у Горачићима неки Давид ковач.
Мајстор ковац, али и милиција.*

Једне зиме рано се појавише укуоци у његовом крају и занути права напаст за стоку.

Да би безбедно своје овце, једне есечери Давид ковач на приваљ тогу постао велики жаско и лезне да снава. У неко доба ноћи пробудило је зајавије курјака и он је понао да погледа своје овце. Изненадио се када је у жовљима узледио велико курјака.

Свегао је да Давид ковач и одвео кући.

Целу ноћ ковао је мајстор Давид у својој ковачници. У свакоме већ је било топло велико зноно, које је принезаво курјаку око врата, а потом га пустио.

Изнашао је мајстор Давид на косу изнад куће да види ништа се не догодило...

После једне сата зноно се чуло негде у Дубицу. После ова — у Толмицима. Курјак је све јаче трчао уплашан од зноња, а зноно је све јаче знонило.

Био је задовољан мајстор Давид, Заслао је најбољу јавоцину и почастио коњице.

Вукоци се, кажу, за његова живота у том крају више нису појављивали.

Умро је Давид ковач 1849. године. Није заборавамо оно његово зноно.

Р. М. МАРИКОВИЋ

УСТАВНИЦИ

ПИШЕ: ЈОВИША СЛАВКОВИЋ

Данашња црква у Гучи, посвећена светим арханђелима Михаилу и Гавријелу, налази се на месту првобитне цркве, која је срушена. Стара црква, посвећена истоименом мученику, налази се с десне стране при речници Драгачици, на простору који је, с данас још недовољно познатом предану некада је у Горачицима (Зимоњања гробља) постојала црква братава, посвећена св. арханђелу Михаилу, која је пренета у Драгачицу.

У „Путешествию по Сербии“ Јованки Вујковић је преписао и објавио натпис на старој цркви у Гучи, из кога види да храм својатог Архангела Михаила и Гавријела и прочиш с бесловитих зидати из темеља почео се на 17. лето од рођења Христа, априла месеца 15-ог дана, а совршенсја с великим трудом извршеном господином Проте Милутина Ивлића и пола Павла Николаића и пола Јована Савића (Један од ктитора цркве у Горачицима), „доскопљивши“ свему кметови и ктитори мајстори и велики мајстори.

У натпису се поред проте Милутина Ивлића, као главних учесника грађења цркве, помињу и по Павла Николаића и по Јована Савића (Један од ктитора цркве у Горачицима), „доскопљивши“ свему кметови и ктитори мајстори и велики мајстори.

Главни ктитор ове цркве био је протосејер Јован Ивлић, Један од вивенијих људи тог времена у Гучи, командант и војвода драгачицких војни запосленик по жељике нахије и учесник многих бјојева између 1804. и 1813. Умар је био уметник у манастиру Тројнице, где је и сахрањен.

Грађања цркве је завршена 10. августа 1797. Тројгодишње време грађења ове храма говори или о теškoћана с којима су се сналазили ктитори, или пак, о његовој монументалности, приближно димензије 23 x 9,5 метра.

Нажалост, ова црква трагично брвнама није била дуго века. Чиниоцила да се већ поновно придобити црква, нова црква у данашњем центру Гуче указује на то да је храм у Драгачици порушен, а поновно започет је био од трошних материјала или је у великој мериности измењен, и 1810. године изграђена је црква понови бројни ратови у Драгачеву са Турцима, страдало.

Вујковићев запис види се да је стара црква, и поред лошег стања, служила, а да је свакако поновно посвећена нове цркве 1831. године. О изгледу старе цркве није се сачувало ништа. Нем Вујковићев извор сачуван, из кога сазнајемо да је црква била зидана, да је у великој мериности изграђена преко наоса рачуњаван на певничке просторе, западни трајев и простор пред цркву, као и да је имала куполу — прилично оштећену.

У данашњој цркви чини се једна каменица, која се представом конфирмантних људи, за који се сматра да је био украсни рељеф изнад портала на старој цркви.

Фигуре љавова извијених линија, са декоративно третирањем елементима, глада што су реп и гривна, мељубошито су одвојене стилизовано представљају зашио цркве. Једна престава, декоративно разрађена, изведена је у релативно дубоким рељефима, што није типично за мајсторе каморесне овог времена, који су највише брзи својих радова оставили на оскопним пројамима. Општи утисак који рељеф оставља ненаметливо предскажује легаду, по којој је, и прво време старе цркве, на њеном месту била старија средњовековна, коју су Турци попилили и порушили. Међутим, било да је црква била новоизградена или је наставила живот неке раније, по својој архитектонској структури она је свакако представљала варијанту традиционалног облика цркве архитектуре у Србији.

Вредно је истаћи да је у овом ирцима остављено иконостаје из храма у Драгачици, који је 1797. године сликао наши најдостојанственији мајстори XVIII и почетком XIX века — Петар Никољевић Молиер. Овај иконостаје данас представља изузетно добро дело из ликовног наслеђа с краја XVIII столећа, не само у овом месту, него и у читавој Србији.

Пошто је стара црква била првобитно изграђена за новом црквом грађеним, нишавила је грађу. Разлог за подизање нове цркве, још не изграђује старе, лежи у чињеници да је у годинама 1810-1830 година појавила се насеља померано ка данашњем центру и да је управо драгачицке нове варошице, која се брже да буде нова.

Нова црква св. арханђела Михаила и Гавријела подигнута је у времену од 1828. до 1831. године. Оно нешто подизача старали су црквеном месту црквени грађани и свештеници гучици. Преди најзаслужнији Симеона Протића, тадашњи духовни секретара и благодина, иначе учника Милутина Ивлића Гучанина, видлог учесника у грађењу цркве, имао је и Јанко Протић. Податак забележен 1837. године године, да је Протић тадашњи секретар цркве, приложник цркве у Гучи приложник 1000 гроја 1830. године. Протић је добијен ружењем старе цркве. У основи то је једносно подизач цркве, са простором полукружном апсидом. Унутрашњости је јединствен простор, пакопа и одвајањем наизједнич пољубичастином сводом и подељен просторима и потпорним стубовима, који су такође удубљени у зиду су полукружном певнички простору, који није ништа сличан, а јединствен додире из шест прозорских ниша. Постоје два улаза, главни на западној страни и бојни на северу, оба клесана у камени куполу лучног облика.

Унутрашњости цркве и куполе звоника, као и дивније крова, на жалост није оригинална. Овакав коначан облик црква је добила тек крајем XIX века.

Последња интересна чињеница је да денарима утискала на промену изгледа цркве,

била је уградња мермерних спомен-плоча сачуваних у суседним радова од 1912. до 1918. године у Гуче и суседних села, које су постављене на старом месту цркве.

Изградњом цркве у Гучи, грађевине чији мајстори, на жалост, бар за сада, није познати, сачували су грађевинство у овом делу Србије, стиче нове квалитете, који најављују нове стилове савремена и наговештавају дубоке промене у погледу степеног прихватања утицаја архитектуре западних области. Гучка црква, са звоником на западној страни, са елементима који указују на барокно порекло, по основној замисли се приближава грађевинама које је врло брзо, сваким рачуницама са старим стилиским обрасцима, што је чини необично важном грађевинском у историји нашег грађевинаства пре почетком XIX века.

„Удео М. И. Гучанина у иконостају Петра Никољевића да слика иконостаје био је вероватно у сразмери са његовим ктиторским утицајем и моћи, али с ња његовим схватањем новог таласа са европизације нашег иконостаја“, писао је Радомир Станић.

Делови иконостаје рабеног 1797. године, за стару цркву при речници Драгачици налазе се у склопу прерађеног иконостаје, заједно са деловима цркве из новог времена, у сазиданој цркви. Како о сликању иконостаје сачуваних сликама нису докменти, престаје једино могућност претпоставке да је Милутин Ивлић-Протић био ктитор нове цркве, по свему судићи образован човек, био заслугом заборављен. Иначе, коме је поверен посао сликања иконостаје. Сви сачувани делови овог иконостаје су укључени у прерађену олтарску претраду, која је начињена од 1846. до 1848. године. Иконостаје у Гучи представља јединствен тип ширепратног иконостаје престаје претеране декорације. Релативно мале димензије икона и целокупног склопа иконостаје потичу вероватно од сароских сликања првобитне цркве. Изгледа да докунтог иконостаје показује компактну олтарску претраду са иконом, једноставног правоугаоног облика.

(Одломак из већег рада)

СРБИЈА 1992.

Са Гробишта, са Сабљана, са Орлове, са Чукара, са Молате, са Крстача, са Гробишта, са св. Петра, са Гробишта, у сваком је по бојници. Колонама негде крбу. Социјална ратовање, устанке, и ратове. Мрки, неми; маришрају, маришрају.

Гое то шу крајуштају, наши семти ратоборци? Грже семти за коју су осталим ратовање, и живеће своје дали.

НИКА-НИКОЛА СТОИЋ

Скулптуре Драгана Јовишевића на изложби у Лучанима (март 1992)

ПОНИРАЊЕ У ПРОШЛО

Поштом помени заната

Турски катастарски пописи средњевековног саванка из XV и XVI века садрже, поред осталог, и драгоцелне податке о — занатима. У тим дефтерима, од 1476. до 1572. године, није, дакле, много да буде миомовена ни чињеница да су доразвити осваји и у то време напали на начина да понешто зараде не бавиш се искључиво пољодевством.

Дефтери „знају“ за млинове — воденице, дакле и за мливаре — воденичаре, који су плаћали по 30 акчи (аспри) годишње феудалних дајбина. Вициентирани су у Доњем Дунављу. Чески млинови (Трешњеници), Лоп улаз, Лисцима, Лукама, Ви рову, Горњој и Доњој Крајарци.

Дефтери садрже и податке о ковачком занату на протесту данашњег Драгачева. Ти подаци су занимљиви на посебан начин.

Наиме, око 1476. године у Губернима је пописан Рашиан ковач, а у Лисцима — ковач Дојчић. Реч „ковач“ припрема је мајским словом и означава занатливу. Међутим, нишавило у дефтерима и на име Ковачић, Ковач, син Добрула, живео је у селу Горња Лука (данас Луца), а Ковач, син Дујаче, пописан је у Горачицима.

Друге занате ови дефтери, које је приредило Чедок С. Анчић из Сарајева, а публиковао су у „Часку 1984. и 1985. године, не помињу у својим подацима.

То су, дакле, најстарији писани помени заната. Бар овде, у Драгачеву.

Утисак материјале културе, међутим, „оволов“ сазна на о занатима на територији данашњег Драгачева у још даљу прошлост.

Истина, непозната су имена ових мајстора. Оних који, у ствари, материјале културе, међутим, „оволов“ сазна на о занатима на територији данашњег Драгачева у још даљу прошлост. Истина, непозната су имена ових мајстора. Оних који, у ствари, материјале културе, међутим, „оволов“ сазна на о занатима на територији данашњег Драгачева у још даљу прошлост. Истина, непозната су имена ових мајстора. Оних који, у ствари, материјале културе, међутим, „оволов“ сазна на о занатима на територији данашњег Драгачева у још даљу прошлост.

који су то големи мајстори издани мајсторе Стретице и Света Тројница на Обвару, ко их је „лисно“ покривао...

Сме се то одоратило у заборав. Чак и занатлије из XVII и XVIII века, без обзира што се, ипак, пошито отворе несвакико да зајиме неких родова извесно је на пример, чиме су се бавили предци Ковачића у Грабу, Лучаницима, Губершцима, Крстачу, Вицићу и Церици, или Селдарицима у Горачицима, или Ко мариша у Рогачи, или Лоичвреншица у Зеокама и Драгачици (Горачици), или Ко вановића у Рогачи, или Дра лајина у Милатовицима, или Селдица у Пилатовицима, Гробицима у Лучаницима, Горачицима и Властелицима, Вуричића у Милатовицима, Гробицима, а није ни мајсторовића — као у Церици, Брезовицима или Драгојеву у Лучаницима.

Нека од тих презимена изведена су из занимања познатих људи. Тетвер чубука на 1822. године помиње њиховог занатлију: Милсавица ковача у Лукову, Гаврила ковача у Мирсозалима, Бу да каљачију у Милатовицима, Милића ваљара у Дубицу, Спасоја (Јовановића) механичару у Каони, Арсенија ковача у Грабу, Давида ковача и Ивана лоњара у Горачицима и Николу ковачића у Живичи. Две године касније тетвер чубуки „зна“ и за ове мајсторе: Петра ковача у Лучаницима, бојачију у Дљачи, Николу терачију у Тијачи, Миливоја терачију у Лучаницима, Милутина ковача у Мирсозалима, Ненаду терачију у Грабу, Зарију самаршачу у Рогачи, Драгачеву ковача у Дивичијама, селдара у Горачицима, Милића ковача у Вици, Милића терачију у Властелицима, Спасоја механичару у Радочију киришчију у Каони, Милутина селдара у Рогачи и Радошвоја трговца у Каони...

(Одломак из већег рада) Радомир М. МАРИЊКОВИЋ

ГУЧКИ НАДИМЦИ

НАДИМАК, надимка, м. у Херцеговини и у Црној Гори много челаде (и мушко и женско) има још по једно име осам крштенога, такво име о нама данас зове надимак. Управо овешти може се рећи да су надимци двојаци: једни се набењу дјетету у кући као од милости (може бити још прикривено), а други последи изван куће позитивне посматрачке разле.

Вук Стеф. Караџић, СРПСКИ РЈЕЧНИК, 1852.

НАДИМАК (лат. сопomeno = надимак; грч. ερωνυμία = надимак). Друго име које има и које постаје саставни део личног имена замењујућ се често прво име и презиме.

НОВА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА Вук Караџић — Larousse, Београд, 1978.

Може се слободно рећи да разлога за настанак надимка има и више него што их наведе речници и енциклопедије, али о томе немој другом приликом. Оног пута само ћемо вас упознати са

дима. То је зато што, на пример, Јелан део бројне Бројина фамилија зове ВУЧКАМА, друге ШБИГОВЧИМА; у великој Протина фамилији једне називају ЗИНДОВЦИМА а друге

димке добио по нацији којој припадају или крајевима из којих су дошли у Гучу. Стари Србин, Максимијан Црногорац, Босанци, Ерипов, Ваљевац, Космајаци. Пуно је њих који су власници неких од занимања: Кречар, Лепињар, Вунар. Доста је и оних који су настали од презимена: Баранци (Баранци), Бајчи (Бајчетић), Бојчи (Бојић). Највише је људи који имају само једно надимко, али није мали број и оних који их имају по два и три: (Крђрак, Чуле, Чукић); (Цурина, Карић, Шпале, Криан, Болшевић). Прве надимке ови људи су, обично, добијали на основу порекла (наследивши их као фамилијарне или породичне), а друге на основу својих особина или занимања. Има људи који носе више надимка а у исто време, али и оних

ко: Врша, Цујка, Дриа. Јене не бријеште називају надимцима њихових очева или мужева: Бугарина, Цујкиња, Цујковица. Али и ту има изузетака. Ретко је неко назвати своју жену надимком њеног оца или мужа ако су они рђујни или уврљани као што су: Редка Мугла, Матар, Бинкова, Илаци, Гуковица, Рењова.

О наставку неких надимација и хрестови што су нали, Така је и ова о надимку ЖДРЕБАК. Како да је један наш грађанин одјавио свој жребак на вањар и тамо га продао. По обављеном послу се је под шатру да руча. Ту се мало и зашло. Увече преа ползак књи купи другог коња. Плати га нешто више него што је звао новца на свога коња, али је био задовољан. Кући је стигао веома касно. Укућани

Абула, Агазла, Аваји, Ајро, Ајем

Бага, Баго, Бабичинци, Бажи Човек, Бува, Будах, Бробо, Буларин, Букова, Буро, Брашно, Бучек, Бачи, Бишчи, Босанци, Бал, Блињак, Бело, Белетица, Батура, Бараба, Буба, Бело, Болшевић, Буре, Буван, Беломо, Беке, Бојчи, Бајчи, Бек, Бука, Бува, Було, Буриса, Буро, Бушчи, Биска, Буто, Вајро, Вашица, Богуша, Баралица, Бека, Ерсина, Бакрчари, Боцима, Буложер

Вага, Вова, Вучковић, Вунар, Вилан, Варата, Вацка, Велара, Вр, Врабаи, Властови, Вилова, Валвева, Вајин, Врамо, Влаовица, Ву, Виторови, Варзико, Врва

Габор, Гавер, Гази, Гвоз, Гешинтер, Гибава, Гола, Грчије, Главова, Гулина, Гоница, Гуја, Габ, Габр, Главер, Грива, Гудра, Голацина, Гузина, Гула, Гешик, Грлица, Гуто, Гуле, Гуршина, Гивили, Глишовица

Дурина, Дикшишица, Дрибар, Долова, Дика, Делка, Дукча, Демло, Дово, Дрекало, Дана, Диндо, Дана, Дуца, Динчи, Динљак, Дача, Дубук, Дурбин, Догаћ

Ваго, Бука, Бошован, Бери, Башо, Бапа, Болз, Бумара, Балма, Дико, Бишак

Ера, Ерипов, Електрика, Експлоатација

Жабан, Жибак, Жилација, Ждроба, Жабаран, Жаба, Жуло, Жарка, Живушица, Жорбац

Зујо, Зукли, Злабо, Зинждук, Зен, Зиндо, Зумбар, Зора, Зер, Зелембо, Зоно

Илот, Инет, Идеало

Јакаран, Јаван, Јарин, Јававан, Јеле, Јеврејци, Јелина, Јемо, Јота, Јула, Јулак, Јејо, Јуноа, Јуфа, Јосо, Јеврејци

Курурина, Кретишани, Колин, Кацино, Куно, Кајо, Крета, Келетица, Кретица, Криво, Кајо, Кири, Киан, Кандра, Кен, Капачић, Комаћ, Куљчи, Коњало, Кречар, Кишковице, Кики, Калј, Калубер, Кошак, Крива, Крета, Курјак, Кукавица, Кики, Калеч, Кока, Касеп, Кобра, Крени, Калаба, Кошчаница, Крско, Корозија, Кане, Којила, Клеано, Коца, Кузма, Клаусе, Кишован, Космајач, Кашио, Курта, Крчи, Куштор, Куло

Левак, Луле, Лебудо, Лиско, Лопов, Лени, Луно, Лацица, Линак, Луно, Лаповац, Лепинар

Малајци, Мугфа, Мунак, Мармара, Медона, Мусулани, Манце, Мисин, Миња, Мердо, Македонци, Маћо, Мито, Милер, Мишко, Маго, Мачи, Машица,

Мајмун, Мишало, Мртак, Мечка, Месо, Мрде, Миса, Мокшица, Мида, Мишина, Мрва, Манца, Мајо, Машич, Муж, Муж, Мрсина, Макаша, Машица, Маре, Миљка, Мујо, Магар

Небеска Сила, Несе, Наука, Нето, Нона, Никита, Нотога, Назимак

Нуно

Оца

Преле, Пенцо, Пастуговци, Пишо, Патак, Прие, Пено, Пенезави, Прио, Пауно, Никоша, Пржео, Пано, Пурина, Пабо, Поколек, Петрић, Пајо, Прука, Прпо, Пенка, Пиралевац, Пивеви, Паћо, Павонац, Пирн, Перкичан, Пузо, Перио, Пино, Пето, Плиски, Пуан, Пирван, Прасе, Пешовић, Пезови

Репова, Ротан, Руји, Рибар, Редка, Раоне, Раино, Ракшар, Ривка, Рус, Ракан, Ражак, Рако, Релан, Рако, Рако, Рн, Рокван, Рода, Рокан, Робо, Ротона, Рунтић, Рујка

Стари Србин, Сикета, Сви Слонки, Сива Туна, Сова, Суљо, Саданија, Сурико, Смок, Серпка, Сива, Сорпа, Синокиан, Сарпа, Сети Петар, Солз, Страни, Сиов, Сингер, Сесо, Схтарина, Стока

Треско, Трџак, Трине, Турнин, Трпо, Тубак, Таро, Тараре, Токр, Туго, Тирно, Тонцовац, Талас, Туча, Торонац, Трза, Токан, Теша, Трпо, Топало, Ташо, Тотинка, Трндаво, Таушан, Тазао, Таракан, Туна, Тушо, Туксова, Татариан, Тиница

Бага, Бака, Бурка, Ба, Буљо, Бићто, Баба, Њора, Бекетало, Њоно, Њаса, Њота, Њерга, Њендо, Њина, Њумур, Њирман, Њундо

У Ту Сарку, Укопаја, У

Фио, Фантом, Француз, Фора, Фуфа, Фисула, Фурион, Францоз

Хилер

Цукић, Цинбар, Циерија, Цице, Цоко, Прии, Цико, Црногорац, Чуле

Чарко, Чаранан, Черек, Чаоро, Чоница, Чабура, Чаро, Чокашаја, Чудак, Чарула, Чакара, Чабар, Чапак, Чворак, Чича, Чото, Чуљо, Четник, Чон, Черго, Чек-чек, Чкаво, Чакер

Цево, Чуле, Чакуло, Пивчан, Чуца, Цане, Циноро, Цандар, Чуле, Цашбо, Цора

Шмико, Шарена, Шолз, Шукшица, Шоро, Штаридин, Шверцер Шекета, Шаракша, Шунчина, Шутин, Шкалација, Шумар, Шара, Шилер, Шуваца, Шошић, Шунја, Шмано, Шмарица, Шулди, Шмарићер, Шендек, Шарона, Шлаво

надимцима некадашњих и садашњих живиха Гуче и околине. Тотово да и нема одрасле мушке особе које нема надимка. Многи људи познатији су по надимцима него по именима, као и у другим крајевима наше земље. Запажа се да су најбројнији надимци које носе чланови појединих фамилија, делова фамилија или поро-

ЖДРЕБИЦМА; све Бугарине ве називају БУГАРИМА. Они се надимци колективно долазила са старијих преносе на млаве. За овима по бројности долазе надимци који до неким фамилијим дати по неким врстама или карактеристичним особинама. Они су и најразноврснији: Њоно, Главова, Шакалација, Туто, Буљо, Пивчан, Црин, Бени, Шароња. Више њих су на-

којима као да су се једни надимци некога дотрошили да су замењени новим сасвим другачијим. Иако се једно или више личностна надимци се често толико разликују као да су у питању различити људи. На пример, једног човека, у исто време, називају и Поп и Оца. Надимке обично дају мушкарцима. Женама рет-

су већ спадали. Појтура, наредним дана, изјурт сви у шталу да више новог коња. Како су ушли даш поичу у глас: „Дела, па ти си онег куно нашег жребак!“ У надимке неким објавио и имена личностна којима они припадају. Гучанима ће бити интересантније да се сами присете или распитају о њима.

Има један човек чудан

Никола Стојићу

Има један човек чудан, на облаке да л' је сео? Ноћ падне, а он буван, да би дрво оживео.

Са златна месец племе, Славуј црне песме снује. А он срцем дрво клеме и ојуму му удихнује.

Дрво право, дрво криво, и хрестови што су нали, Гледати сава се је живио, и чуно нам ојуму али.

Има један човек чудан, душама нашим служу, целе ноћи а и буван са дрветом он се ојуми.

Заборава рећи право и ја пожелд да сам дрво.

МИХАИЛО ВУПОВИЋ

Јелички мошви

Дели се дан и ноћ Обдело сунце замрло

Пернаво промисао опомине

Она ноћ вековима Засутио мирна свиа и трома

Долазе ојуме у селмита Долазе се замрла ошмита

Светс мој желени Весликс слатине не доноси

Трупи ми очи од раслепа Шапућем лабуову несму

Испитам само предпретну Као збо похоте зрел

Оиде почива Рао Буритија Изданик збета торачко

Пакост му укукс Војвода Новак

У име Хрстиво

ВУКОЈЕ ВЛАСТИЦА

Звали су га драгачевска мајка

На Новом гробљу у Нишу, 26. фебруара, сахрањен је др Љубомир Љубо Поповић (93), легенда здравствене службе у Драгачеву.

Рођен је у Лоцини код Алексинца. По завршетку студија медицине, 9. јануара 1934. дошао је у Гучу, где је био срески лекар и управник болнице. Од тада, па све до одласка у пензију, 23. јуна 1966, непрекидно је леčio Драгачеву е среској амбулантни и гучкој болници, али и по најудаљенијим драгачевским селима, у која је стижао пешце, на коњу, или у чези, по снегу, ба-ту и киши. Леčio је леде лековима и савестна, зала-

гао се за побољшавање хити језе у драгачевским домовима, помагао на друге начине, а ако сиромашни нису имали средства — прегласао их је и давао им лекове бесплатно. Као стручњак и човек, стекао је поверење мештана и велики утицај у на-колико, па је, због тога, овај узори лекар добио надим-ка Драгачевска мајка.

Сачувао је, од значајних докумената, Амбулантни дневник бановицке болнице у Гучи из 1941. године, који је једна од најзначајнијих и најубедљивијих хр-оника устанка против окупат-орима. Сем селњака, учествовао је и у тог дневника, др Поповић је тада леčio (и то више по обележавању) и партизане и четнике, и изгнане Словене, чак и рањене Немце.

Док је имао моћ, после пензионисања, др Љубо По-

повић је сваког првог у месецу долазио у Гучу, где је примао пензију и ту доносио другова са својим Драгачевима, које је волео на себи бановицки истичући њихов гористачки морал и пош-тење.

Р. М. М.

Др Љубо Поповић

повић је сваког првог у месецу долазио у Гучу, где је примао пензију и ту доносио другова са својим Драгачевима, које је волео на себи бановицки истичући њихов гористачки морал и пош-тење.

Р. М. М.

Ван гробља

... Напротив и мој ујак, Митар Петрић, Ниском више не збори, већ да на овој и ракцији живи већ три дана. Они криве, дрхтури му себа бр-ди. Главу оавио у ирну земљу, стоји се у небо по-лобади.

— Стрешњу, провалио тегибно. Видиш шта је рат учинио од нас? Хвалимо се миром и слободом; све то не вреди ни по јуле бунана. Оно што је до-људства алаало, остаје по пугастара, смегиошана и уренишана. Отрвали смо се међусобно као љу-кови. Чуо си да ми је шлгер копила гробља? Мене да се то осети? Боље да сам на војници ирко, него што овај дан дочека!

— Помијмо по једну, ујаче.
— Зашто, сине мој? Виће ми, милиш, дакине. Ако сам изгубиен, нисам безован. Дове ми да уз-мећу личину и да се обесим. Боли ме. Копице... Да је наше, на да зажмури; но инакско! Што да не вараћаш оне Вартоломеевине! Пивошкови, Заме-ме: „Деда“. Какав деда, какав бој? Милена ћути као залмевана; хтела је, изгледа, да нам се нишом осети. Што ја не побаци?

— Митре, ујаче, чомече... нека је живи и здрав! Само нека нас је што више већ! Женица. Па и ти Милци су љуби; нема злот наредо, ујаче, има злот људи. А да ми неко нека уарио, да ми је хтео да се проби? Зар ти, милиш деда и заштитио, да за обележаваши и клеветише?

— Боље да сам за забавио. Мој брат Милун са миом и не говори. Објаци су нам утрпе суше по мушкој ложи. Вели, мој јадни Милун, да треба се до да одговори о субини детета. Прича по чар-шину како ја у кући негујем краног непријатеља. Престине је јадан да оди му замерио. Није у прву! Али ко је данас чист, Валомирче? До луце ми брало и сврама. Обесућу се!

— Невој, ујаче,
— Обесућу се трезван, да не кажу да је због нијанствова.

— Подмеј се смрти, ујаче.

— Обесућу се...

— Невој, мој ирци Митре, сахрањите те ван гробља.

(Одломак)
ВУКОЈЕ ВЛАСТЕЛИЦА

МОМЧИЛО ТЕШИЋ

МАЈЦИ

Нежност твоја олапа још напти моја коса,
Одавно су се твоје уморне кости помешале
са земљом саскопав гробљу поред неважног пута,
а очи су у дооре различке пророчетале
на брижну мотру да твоје дете
у ирци не залута.

Косач на месечини

Певао је: „И моја кола, и твоја кола воле до бола“, а болом се од 25. фебруара 1992. гласи његов рођин Глумач код Пожеге. Туђују земљом Србијом његови пријатељи; и кроз њих је певао стесну песму, раскинутог отме

Сабору фрлушана у Припољани. Оне мелодије која пр осветли дух.

У њему, све се претакало у дукате стихова; и кошице, и жетевци јером. И крша: „Небо је огрчимо, сиво виме, које неко невидљив музеј“. И рат: „Камен у дом овиља хита, гробља сада у њима хита; зелени млађици у јесење сате на кошишима нечујно се клате“.

Певао — мајци жени и мајци земљи: стиховите, рад-дованке и гучованке. Из свега што га окруживало из-двајало је оне гласове и мелодије које је врело сачувати као непролазан депоту. Довољно за трајање и заборавак. За себе, и време, свечодно је: „Некада небеса по-ниш, некада бунуку косим, некада огрчима косим врштем трије и мушенички језам, не-када отровом лешим срце до-раво у самон!“

Срце читалаца његове по-езије лецио је, међутим, ле-потом.

Р. М. МАРИНКОВИЋ

Момчило Тешић

ношћу. Туји, за њим, про-ста селачка свирала, онако како је он тужио за глумач ударима. И лаље „сеје бака брашно“ за хлеб новим ко-сачима, а он је био косач на месечини, коме је свитан-зарио лице — светаким му-ро.

Умро је, минулог фебруара, Момчило Тешић (1917—1992), земљорадник и пес-ник, члан Удружења књи-жевника Србије, добитник Вукове награде. Душевни човек. Читанка народне ду-ше. Писац календара српских народних обичаја. Аутор десетина књига, сарад-ник бројних листова и часо-писна, међу којима је и „Ча-чакски гласник“. Певао помао архаичке мелодије — и на Сабору трубача у Гучи и на

Остали смо без Кате Илић

Драгачево је од давнина било препознатљиво по својој бурној историји (устан-цима, бунима и хајдучији); само својим значајним лич-ностима — по своме чојству и јуришлуду. Исто тако Драга-чево је било познато по његовом народном старашаству. Ко данас не зна за драгачевске трубаче и њихове саборе у Гучи? Ко не зна за крајтајне и мајсторе који су их градиле? О њима је и више књига написана. У књигама је записано и зна-чајно музичко и поетско из-ворно народно благо. За многе од тих књига најве-ћиница је била баш Ката Илић. У њима се налази пре-ко две стотине изворних на-родних песама и мелодија и на стотине других казивања које су од Кате Илић у раз-ним приликама забележене.

У Драгачеву није било обеле-жавања. Она је била оно ретко, надарено, живо, ства-рлачко народно врело из које су спонтано изирале реч и мелодије најзрелијих народних песама, тогних и присних као саме душе народне. Многе је и сама стварала. А на прелима их са другима дедиревавала и де-херивала“.

Ако знамо да је Драгачево данас напознатије по сво-јим трубачима и Саборима трубача, морамо знати да је и Ката Илић допринела да тако буде. Захваљујући њеним песмичку и говорничку на-дареност, њен бојати народ-ни дух и језик, многи нови-

нари и радио и ТВ репорте-ри, из наше земље и иностранства, налазили су у њој извор захвалног саговорника. А она је знала у свако доба да заигра, залена, кажује згоде и незоде из свог жи-вота; говори са усхићењем о Сабору трубача и Драга-чеву не снесивајући се од новинарских беседина или микрофона и камера. А све

кад и ми да је више нећемо видети. Стрешња је, на жа-лост, постала стварност. Ката Илић је за увек отишла од нас. Пресакло је тако ње-во богато песничко врело. Она је са собом и њену велику љубав према Сабору трубача и Драгачеву. Ње више нема, али остају да је живи њене песме и казива-ња.

Ката Илић

„Коме се, коме, коме се свешло и све што је о њој снимано радо се гледало. Вида је на тридесет Сабора. На прошлом, тридесет другом, није била. Болест је била јача од њене воље. Мир-ти сабораци и новинари на-тали су за њу. Стрешли су

„Коме се, коме, коме се жито жање? Које се жање, лале? Мени се, мени, мени се жито жање. Мени се жање, лале!“ С поштовањем и захвалношћу НИКА-НИКОЛА СТОЈИЋ

Бисерна песмарица

РАТ СЕ ВОДИ, СВА СЕ
ЗЕМЉА ТРЕСЕ

Две девојке изашле на
Дрину, на гледају да ли Срби иду.
„Браћо Срби, не бојте се
рана, нема смрти без сућена дана.
Погледајте соколове наше
како ионе кроваве устање.
Док се Србин по Крајини
шеће,
шахоџица ту се врти неће.
Рат се води, сва се земља
тресе,
браћо Срби, уједините се!
Браћо Срби, молим вас ко
Бога,
не пуштајте један у другог!“

Казивач:
Љубица Дукањан (1933.—...) Вучковица

РАСТИ БОРЕ
Еј, расти, боре, испред куће
моје,
еј, да се пењем уз границе
твоје;
еј, да са грана видим мог
дранина;
еј, да л' са другом младан
разговарам,
еј, русе би јој косе
рашчупала.

Казивач:
Љубица Дукањан (1933.—...) Вучковица

СУНЦЕ НА ЗАРАНЦИМА,
Сунце јарко сисло на
заранице,
о мој Миле, знају нам се
мајке,
наше мајке одавно се знају,
нашу љубав неће да оцртају!

Казивач:
Душан Мирковић (1923.—...) Вича

ПИШЕ МИЛЕ ИЗ АРМИЈЕ
Пиле Миле из армије
да му будем к'о раније,
„О мој Миле, из армије,
што не служи војску прије,
што не служи носет неге
док сам била јонте ојге,
док сам била цура мола
и за љубав нисам знала.“

Казивач:
Душан Мирковић (1923.—...) Вича

НАША ЉУБАВ ЧАША МЕДА

Гори лампа и у лампи млеко,
доћи, драги, тамо где си рек'о:
то је, драги, оно место старе
где си са мном често
разговарао.
Ја се не бих љубави одрекла
макар младо на ватри се
пекла.
Нјеге, драги, љубав чаша
ооде
као је просепи да у земљу
оде,
наша љубав то је чаша меда
— од срца се одвојити не да.
Ој љубави, што си злобна
била
с орашцим си ме тужно
раставила.

Казивач:
Љубица Дукањан (1933.—...) Вучковица

МОЈ ЈЕ МИЛЕ СЛИКА ИЗ
ДУВАНА

О мој Миле, слико из дувана,
не проси ме, јер сам обехана;
мене моја обећана нана
без питања пре јошину дана.

Казивач:
Душан Мирковић (1923.—...) Вича

ЛЕПШИ МИЛЕ ОД ЊЕГОВЕ
БРАЉЕ

Марашка, једно перо краће,
дениш Миле од његове брајле;
лен је Миле, лано се окудо,
шаркашцију на чело наукоу.
Залуо Миле у љубави савга
као он нема куће ни имана.

Казивач:
Душан Мирковић (1923.—...) Вича

ЈА ВУ ТЕБЕ ПРЕБОЛЕТИ

Рујна зоро, зашто не
свањавани,
мој драгане, што ме
заборављани;
заборављани моје оци плаве,
које су те с љубављу забеле;
заборављани моје руске беле,
које су се око тебе плеле!
Ја ву тебе преболог' некако,
а л' ти мене, драгане, никако.

Казивач:
Љубица Дукањан (1933.—...) Вучковица

СПАВА МИЛЕ КРАЈ
БЕЈЛИЦЕ

Чобан Раде крај Бејлице
спавана,
будила га чобаница плава:
„Устај, Раде, своје стадо
снаси
однеме га бејлички таласи.“
„Нека мило и мене и стадо
као си орутог заволам
Радо.“

Казивач:
Душан Мирковић (1923.—...) Вича

НЕК' МЕ ЧУЈЕ МОЈА ДРАГА

Грао моје, затепај-дер сада
као што си певало некада,
нек' се оре брелови и поља,
нек' ме чује бинара
моја,
нек' ме чује — нек' за мном
јадује.

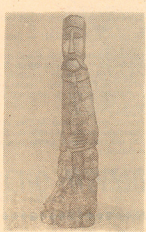
Казивач:
Душан Мирковић (1923.—...) Вича

ЛАЖНА КАРТА

Мој драгане, мој голубе бео,
сваши ли се како си се клео
док си мене на љубав навоу?
Клео си се да ћеш веран
бити,
да ме никад нећеш
напустити.
У сузама ти ме сад остављани,
нашу љубав тако заборављани.
Нова љубав цветати ти неће
ио ме младу остави без
среће.

Казивач:
Љубица Дукањан (1933.—...) Вучковица

ЖИВИЦА

После неког великог рата пожури својим кућама
дојојце ратника. Кажу: били су од Челиковића.
Нили су преко заришта, Увугу су пронашли
само један орах и појели га. Када су стили у своје
стале, били је умро. Други је дуго живео, на са
прозани Живојте.
Овај Живојте остави је име селу Жианица.

ПОРОТИНЕ

Кнез Бошћ Велики је правду својим селанима на
великој утрци у Расову. Помогали су му, као
поротници, најумијнији старци.
Поротине су тада зашлеме крвљу.

ЈЕЛИЦА

Када је Проклета Јерина напуштала град на
Јелени и бежала у Смедеро, команду над поса-
дом препустила је сестри Јелици.

Ускоро удоре Турци, град заузума и спале, по-
саду непуштају. С аним и заробљеница жу.
Од тада наред уо планину — на коме се по-
нају зидине града Проклете Јерине — називају Је-
лица.

КАЛАУЗНА БАРА

Када је висио да не може да се одржи пред
турским надирцима, посада града на Јелени реши
да сачува бар благо које није могла да понесе са
собом.

Благо ставише у санџуке и закопаше их на
више места у планини.
Сви колачези закључани су једним једним кључ-
цем — калаузом. Заповедник терваге пошмо кључ
даде најмлађем ратнику и рече му да калауз скрије
одеко од Јелене.

Када овога ту учини и ваци за у неку бару, за-
поведник, свестан да се више нико неће оратици
у овај крај, нареди да несрећно младога посеку.
Тако више нико није знао где се калауз налази.
... а он је у Калаузној бари, на имању Коваче-
вића, у грабу.

АНИШТЕ

Крај орума који је испод планине Јелице имао
кроз Драгачево Турци су, у Грабу, имали велики
хан. Грошци и намерници који су од Ужича ишли
на исток, ту су се задржавали да преохути и коначе.

На почетку Карађорђевице крајине неколико
одважних Ковачевића из Грабе заплани хан и уби-
је хаџици. Онда скупе комисије и у току ноћи за-
трпају зариште.

Тај бржељмак на Аништу мештани зову Пунак.

ЈЕЛЕЊЕ И МАРЕВИНА

Заустави се на обали Драгачице Максим први
кнез. Турској потери бежао је за једно коначиште.
Главои бејине његов народ. Кнежевсје сестре
молаше у бриту да закове једног коња и нахрам
нејач, али он то није хтео.

Увече, када се лотор угрша, кнежевсје сестре
крвучине по околинама ливадица, набравне луге тра-
ваца и дадоше је кнежевој кову. Коњ се
наду и умало да лишне. Кнез нареди да га закољу.
Месо скувиче, побелише на равне чатаи, поједоше
и крвучине на север.

Убрзо кнез Максим сазнаде шта се збило са
његовим коњем, узхвати сестре и нареди да их ра-
стрну коњима на репове.

Плахо је народ и молио кнеза да опрости се-
страма, али — сурово срце нико није могао да
умилостиви.

Кнез Максим настави је, са својим народом,
путување.
Места на којима су растрнуте његове сестре
називе се у данашњим Горањанима. Народ их на-
зива Јелење и Маревина — по Јелени и Мари, а
ливоде у којима су браде лугу траву — Чубровина.

Казивач:
Бориса ГЛАВОЊИЋ
(Град, 1911—Атеница, 1982.)

ЗАБЕЛЕЖИО.
Р. М. МАРИНКОВИЋ

Помени, роде, помени

ИЗ БЕЛЕЖНИКЕ НИКЕ — НИКОЛЕ СТОЈИВА

Зде почивају кости **НОВАНА** панаица од села **Каоне** поживи 30 лета и престави се 8. 12. 1826 г.; отаџине му гроб **БРАТА ЕТО** младег и урочи **КАОНА** — Пајошвиц

овде почива раб **БОЖИ** **ЛАЗАР** Пајошвиц из **Каоне** који поживи 51 лето а престави се 8. Јануарија 1856 г.; овај споменик подигоше **ЕГО** брат; спасе и синовци **ЕГО** раде **КАОНА** — Пајошвиц

Овај билеж показује пок. **КОСТУ** **НИКОЛИ**-**БА** из **Ду**, који учествова у Аустроински рат и бориси до капи крви за краља и одибуши **А** побише на мачу 10 Јуна 1914 г.

Бог да му душну прости
Овај споменик подиже сестра **СТАНОЈЛА** **МАРИНСКО**-**ВИШ**
Г. ДУБАЦ — Стубљине

Овде леже кости **ЈОВАНА** **МИЛЕТИ**ћа из **Дубица** који поживе 65. Г. А који учествова **РАТ** **ТУРСКИ** **БУНАРСКИ** и **АУСТРО** **НЕМАЧКИ** и у **РАТУ** **ОБИ** за **НАРЕДНИКА** а престави се **ДУШНОМ** 3. марта 1934. Г.
Споменик му подигоше синовци **МИЛИЈА** **ЖАРКО** и **МИЛЕТА**
Г. ДУБАЦ — Стубљине

Будимска ћер **Јована** **Милетића** умре од 6 Г. Бог да јој душну прости
Г. ДУБАЦ — Стубљине

Овде вечно почива раб **БОЖИ** **БИШЕВ** **Видосав** Р. **Милетића** из **Толшанице** који живи 50. Гоо. А умре 5 Јануара 1882. Г.
Споменик дижу синовци **САВА** и **БРАНА**
Бог да јој душну прости
Г. ДУБАЦ — Стубљине

Овде вечно почива **ЈЕЛЕНКА** жена **Милека** **Бодановића** која живи 38 Г. умре 13. Јануара 1905. Г.
Споменик подиже њен муж са осталим родбином
По њеној заслуги
Г. ДУБАЦ — Стубљине

СТОЈАНА **Мајка** **најна** поживи 70. Г. а умре 17. маја 1917. Г.
Овај споменик под. син **Милеко** **Бодановић**
Г. ДУБАЦ — Стубљине

Овај споменик подиже **МАЈКА** **Олга** својој ћерци **КАРАВИНА** живи 2 Г.

Овде **Почива** **Блаженоупокојени** **РАДО**-**СА** **В** **Дмитровић** из села **Дубица** **Поживи** 45 **Гоо**; Умре 14 Јануарија 1856. Г.; Овај крс ударили **БРАТ** **ЕТО** **Раде** **Г. ДУБАЦ** — Стубљине

Овде почива р. б. **БОЖИ** **МЛАБЕН** **НИКОЛИ**ћ из **Горњ.** **Дубица** поживи 27 **Гоо**; Умре. 10. Јунија 1874. **Гоо**;
Бог да му душну прости.
Спомени оцу и брату подиго **ЛУКО** и **РАНКО** **НИКОЛИ**ћ са браћом **НИСО**: **Миле** **поновић**
Г. ДУБАЦ — Стубљине

Под овом **ладном** **плочом** (кости)
АНАНИЈЕ **НИКОЛИ**ћ из **Г.** **Дубица**, **поживи** 47. Г. а умре 22. септембра 1894. Г. а од **прексе** и **јаксе** **смрти** **идући** **својој** **кући**
Бог да му душну прости
Овај споменик подиже **СУПРУГА** **ЈЕЛИСАВКА** и **син** **КОСТА** од 7 **годиња**
Г. ДУБАЦ — Стубљине

Овде почива **Блаженко** **Упокојени** **РАНКО** **НИКОЛИ**ћ **абација** из **Горњег** **Оубица** **који** **поживе** 82 **Гоо**. Умре 6. т. марта 1876. **Гоо**.
Бог да му душну прости
Овај споменик подигоше **БРАТ** **ЛУКО** са **браћом**
Г. ДУБАЦ — Стубљине

Овај споменик показује **МИЛОВАН** **Милетића** из **Толшанице** **Војника** 2 **чете** 1 **батаљона** 10 **пука** **којије** **поживе** 24. Г. А **постреда** у **рату** 1915. Г. а умре 12. маја 1916. Г.
Овај споменик подиже **ОТАЦ** **САВА** и **МАТИ** **НАТА** и **његова** **браћа**
Г. ДУБАЦ — Стубљине

БОГОЉУБ **МИЛЕТИБ** из **Толшанице** **поживи** у најлетим **цету** **владости**, међу **својим** **оружанима** за **пример** **осталих** 21. Г. А **борише** за **своју** **отаџбину** **побије** 8. маја 1945. Г. на **Хрватском** **Карловцу**.
Славу му.

Бог да му душну прости
Споменик подиже му **ожаљовани** **ОТАЦ** **РАДО**-**ДИ**, **МАЈКА** **СТОЈКА** и **БРАТ** **ВЕСЛИН**
Г. ДУБАЦ — Стубљине

ВОЈИМИР **ЛАЗОВИ**ћ из **Толшанице** **Војник** 2 **чете** 1 **бат.** 10. **пука**. **Ратовао** од 1912 — 1915. Г. на је **заробљен** на **бунарској** **транци** 1915. Г. и **одале** се не зна са њим шта је било. **Поживи** 28 Г.
И Бог да му душну прости
Овај му споменик удари **ОТАЦ** **НЕДЕЉКО** **МАЈКА** **ОРЕБРИЈА** и **БРАТ** **ЉУБИМ**
Крај пута **Г. ДУБАЦ** — **Толшаница**

Овде **пред** овим **спомеником** и **под** овом **ладном** **плочом** **почивају** **земни** **остатци** **Блаженко** **Упокојеног** **УРОША** **Пајошвица**, **грађанина** и **бишњег** **кмет** **села** **Каоне** **који** **чесно** **поживи** 70. **годиња**. А **престави** се у **вечност** 24. маја 1894. **Гоо**.
Бог да му душну прости
А **по** **смрти** **својој** **оставио** је **три** **сина** **пуно**-**летна** **ожењена** **сина** **МИЛШИНА** **КОСТУ** и **АЛЕКСУ** и **оџа** **ни** **осињана** **трна** **који** **му** **овај** **споменик** **подигоше**
својоме **оцу** за **знак** **роба** а **све** **оџе** је **спрски** **рода** у 1894. **Гошине**
КАОНА — Пајошвиц

Приви **блиске** **српски** **роде** **те** **прочитај** **овај** **спомени** **и** **речи** **Бог** **да** **прости** **душу** **СТАНИЈЕ** **СУПРУГА** **ОБРАДА** **ПАЈОШВИЦА**, **која** **поживи** 62. **Гоо**; а **умре** 12. јуна 1876. **Гоо**;
Овај споменик подиже **јој** **њен** **ушук** **МИЈАИЛО** **ПАЈОШВИЦ** **Трговица** из **Каоне**.
КАОНА — Пајошвиц

СТАНИЦА од 46. **Гошине** **умре** 16. **Вебруара** 1880. **Г**.

Споменик подигоше **јој** **синовци** **РАДОВАН** и **НЕДЕЉКО** **БРАНА** **ПАЈОШВИЦ**
КАОНА — Пајошвиц

СПОМЕНИК

У овом **мрачном** **гробу** **почивају**; **земни** **остатци** **Блаженко**; **упокојеног**; **костопар** **СТАНА** **КА** **ПАЈОШВИЦ** **Трговица**; **мареног**; из **села** **Каоне**. **Поживи**; **пресели** се у **Вечност** у 51 **Години** **свога** **живота** 3. Јануара; 1888. **Гоо**.
За **живота** **свога**; **поживи**; је **лео** и **поштен** **трговац** и **спиритички** **не** **само** у **овом** **крају** **него** и **по** **дрвима** **местима** **понама**; за **свога** **живота** **лео** је **шавље** **стекао** и **поштен** **се** **владао** **као** **ни** **одале**; **оличаном**; **трговцу**.

Овај **Вечни** **споменик** **подиже** **му**; **његов** **син** **Јелицак** **костопар** **МИЈАИЛО**; **Пајошвиц** **марени** **Трговица**; из **села** **Каоне** и **његова** **супруга** **Сава**;
Бог да му душну прости

КАОНА — Пајошвиц

Овај **споменик** **пок.** **име** **краворат** **ратоборца** **ДРАГОМИРА** **ПАЈОШВИЦ** **из** **Каоне** **вој.** 1 **чете** 2. **бат.** 10 **пука** 1 **позива**, **ратовао** од 1912. Г. на до 1914. год. а **поживио** 32 **Гоо**, а **поживио** у **Срему** **вароши** 29 **августа** 1914. **Гоо**.
Споменик подигоше **му** **супруга** **МИЛОЈКА** и **син** **МИЛОМИР**
КАОНА — Пајошвиц

СВЕТОМИР **ПАЈОШВИЦ** из **Каоне** **војник** 11 **чете** 4 **бат.** 1 **позива** **поживио** 30 Г. а **умро** је у **Краљеву** **од** **јаки** **рина** 24. 11 1915. **гоо**.
И Бог да му душну прости
Споменик му подиже **син** **ВЛАСТИМИР**
КАОНА — Пајошвиц

Овде **почива** **тело** **Блаженко** **упокојеног** **НЕДЕЉКА** **ПАЈОШВИЦ** из **Каоне** **који** **поживе** **часно** и **поштен** 46 **гоо**. А **умро** је 21. **Новембра** 1906. г.

По **својој** **смрти** **оставио** је **жену** **МИЛУ** **леп** **пород** и **сина** **ВУКОСАВА** **који** **му** **спомени** **подиже**
КАОНА — Пајошвиц

У овом **Мрачном** **Гробу** **Почивају** **земни**; **остатци**; **ВЕЛИСАВА** **ПАЈОШВИЦ** **из** **Каоне**, **који** **поживи** 19 Г. а **умре** 6 **априла** 1894. Г.

Бог да му душну прости
Овај му **знак** **подиже** **његова** **кћер** **РАДИЦКА**
КАОНА — Пајошвиц